

Delaven deseti kongres ZKJ

Na vprašanja UREDNIŠTVA o delu X. kongresa ZKJ odgovarja VLADIMIR LOGAR, predsednik skupščine ZP in delegat na kongresu.

Vprašanje:

„Tov. Logar, bili ste eden izmed slovenskih delegatov na X. kongresu ZKJ. Kakšna je vaša ocena dela celotnega kongresa?“

Odgovor:

„Ta kongres je bil izredno delaven. Število diskutantov je bilo tako veliko, da so morali omejiti svoje diskusije na 10 minut, nekateri pa so jih predložili komisijam kar v pisni obliki. Kongres je delal v plenarni sestavi in v komisijah. Že med pripravami nanj, še bolj pa na osnovi vseh širokih razprav med zasedanjem so bile iznešene ocene, problemi posameznih organizacij in panog gospodarstva, kritične ocene dosežanj poter hkrati tudi vrsta predlogov, ki se nanašajo na hitrejši razvoj družbe. Izpričana je bila velika enotnost vseh delegatov za predložene akcije in volitve organov, še posebno pri izvolitvi predsednika Tita.“

Vprašanje:

„V kateri komisiji ste sodelovali?“

Odgovor:

„Udeležil sem se razprave v največji, to je komisiji za izgradnjo socialističnega samoupravljanja in naloge ZKJ. Razpravljali smo o nekaterih faktorjih, ki ovirajo razvoj proizvodnih sil. Poanta je v tem, da je nujno potreben hitrejši razvoj produktivnosti dela, ker je to temeljni pogoj za razvoj proizvodnih sil in družbe. V naših pogojih bi morali posvetiti posebno pozornost tudi množični inventivni dejavnosti. Njena kvaliteta je namreč v tem, da zajame ustvarjalni potencial vsakega delavca, ki se na svojem delovnem mestu dnevno srečuje s problemi, ki jih strokovnjak le stežka opazi. Tega pa nobeno raziskovalno-razvojno delo ne more nadomestiti. Koristi množične inventivne dejavnosti pa niso le ekonomske narave. Njen pomen je tudi vsebinska obogatitev združenega dela.“

Kot drugo sem v razpravo vključil pomembno vprašanje razvoja znanstveno-raziskovalnega dela. Poudaril sem, da je število naših prijavljenih patentov in iznajdb preveč pod

povprečjem le-teh v razvitih industrijskih državah. Ravno organizirano raziskovalno-razvojno delo pa je tisto, ki edino lahko daje kvalitetne in sodobne dosežke. Razdrobljeno gospodarstvo nima možnosti organizirati učinkovite raziskovalno-razvojne dejavnosti, niti ni sposobno uporabiti dosežkov znanstveno-tehnološke revolucije v proizvodnem procesu. Le s podpiranjem nadaljnjih integracijskih procesov v gospodarstvu ter med gospodarstvom in raziskovalno-izobraževalno sfero bomo lahko dosegli hitrejši gospodarski razvoj. Inventivno dejavnost bi morali stimulirati bolj kot doslej ter ji dajati zadostno družbeno priznanje.

Predlagal sem tudi, naj bi CK ZKJ, kamor so me izvolili na X. kongresu, eno svojih sej posvetil zgolj vprašanju razvoja proizvodnih sil, predvsem z vidika inventivne dejavnosti v naši družbi.

Standardizacija v najširšem smislu pa je tretje področje, ki bi moralo prispevati k večji produktivnosti in stabilizaciji. Dati bi ji morali precej večji poudarek, saj je važen dejavnik v vseh panogah gospodarstva. Potreba po večjem vključevanju našega gospodarstva v mednarodno delitev dela narekuje tudi intenzivnejše prilaganje Jugoslavije mednarodni standardizaciji. Sistem ugotavljanja kvalitete in podeljevanja znakov mora biti tudi usklajen z mednarodnimi priporočili.“

Vprašanje:

„Kakšen pomen pripisujete informacijsko-dokumentacijskemu sistemu?“

Odgovor:

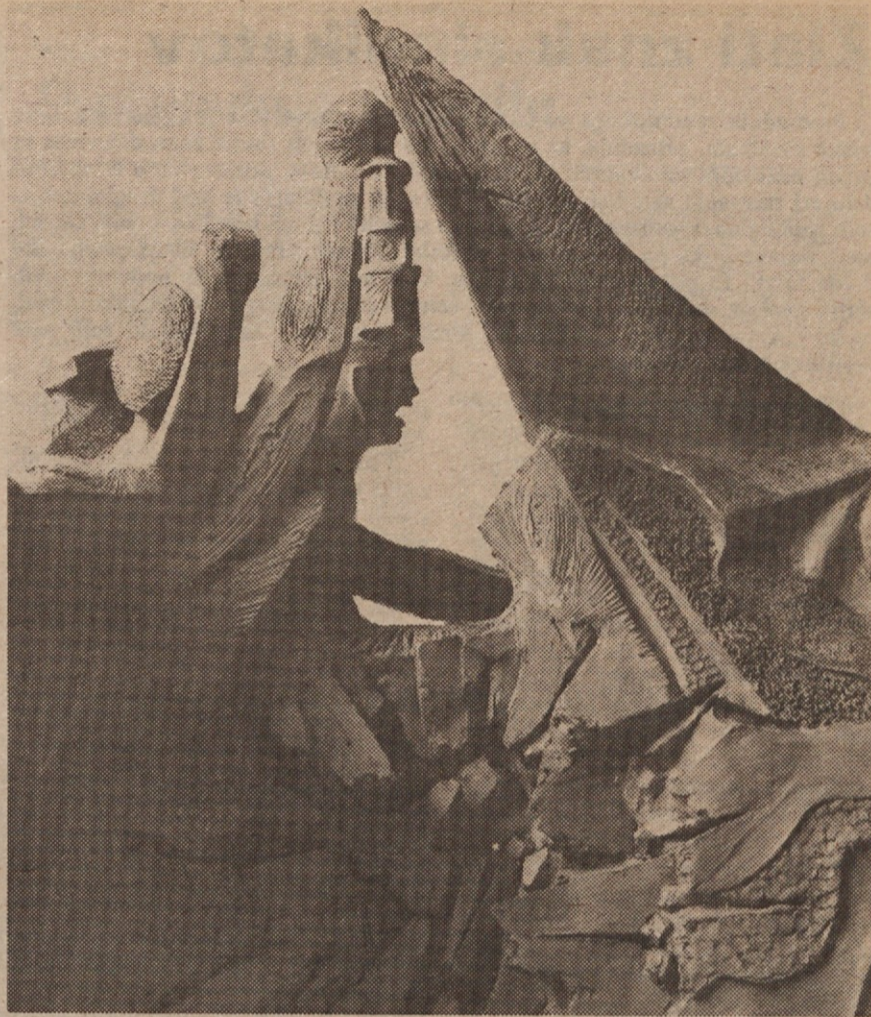
„Marsikdaj se zaradi nepopolnih informacij o znanstvenih dosežkih v svetu lotevamo raziskovanja že rešenih problemov. Zato moramo v dolgoročnem programu razvoja predvideti izgradnjo modernih informacijskih sistemov, povezanih regionalno in v okviru panog. Ti sistemi bi morali dajati stalne in občasne informacije o dosežkih in razvojnih trendih v svetu za vsa področja. To je zelo pomembno.“

Vprašanje:

„Prosimo, povejte nam še, kako bomo v praksi reševali sprejete resolucije?“

Odgovor:

„Resolucije so v bistvu naloge ZK za nadaljnje obdobje. Prav tako ostanejo le na papirju, če jih ne bomo uresničili na vsakem delovnem mestu posebej. Iz tega razloga bi bilo koristno, če bi vsaka osnovna organizacija ZK v podjetju obravnavala material z X. kongresa (še posebno pa sprejete konkretne resolucije) v tem smislu, da bodo sprejele konkretne akcijske programe za njihovo realizacijo. Akcija se bo morala nadaljevati v vseh sredinah. Potrebno je tudi čim kvalitetnejše izobraževanje.“

V.B.R. Detajl spomenika spopada delavstva rdečih revirjev z Orjuno v Trbovljah.

Petdeset let zloma »Orjune«

V Trbovljah je bila v soboto, 1. junija t.l., velika proslava ob 50-letnici zloma Orjune. Ob tej obletnici se je zvrstila dolga vrsta prireditev, ki so imele skupen namen, dostojno proslaviti obletnico boja revirskega proletariata zoper Orjuno. Osrednji govor je ob prisotnosti številnih predstavnikov našega družbenopolitičnega življenja in desettisočev udeležbe proslave imel Stane Dolanc, sekretar izvršnega biroja predsedstva ZKJ, ki je med drugim poudaril izreden revolucionarni dosežek — obračun trboveljskih delavcev z jugoslovansko fašistično organizacijo Orjuno.

K tej pomembni proslavi prispevamo zapis o dogodkih pred 50 leti, ki nam ga je posredoval pripravljalni odbor za proslavo, poslan že precej pred proslavo.

3-članska delegacija KP LR Mongolije pod vodstvom namestnika predsednika LR Mongolije SONOMIMA LUVSANA je 31. maja obiskala tovarno Telekomunikacije na Laborah. Po razgovoru z vodstvom in predstavniki družbenopolitičnih organizacij so si ogledali tudi proizvodnjo pod vodstvom direktorja tovarne Marjana Kristana.

V Trbovljah so organizirali praznovanje enega izmed najpomembnejših dogodkov iz bogate, revolucionarne zgodovine delavskega gibanja v revirjih. 1. junija 1974. je poteklo namreč 50 let od zgodovinskega spopada slovenskega delavstva s fašistično organizacijo „Orjuno“. Tega dne je slovenski proletarijat na čelu z revirskimi rudarji — delavci pod vodstvom Komunistične partije, skupno z delavskimi obrambnimi četami PAČ iz revirjev in Ljubljane, zadal tej organizaciji odločilen udarec.

Po aprilski generalni stavki leta 1920 je bil to najhujši notranje politični spopad v Sloveniji. V njem se je odrazila ostra razredna napetost in ostra nacionalna kriza v takratni Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dan 1. junij 1924. leta zato označujemo v zgodovini boja delavskega razreda kot pomemben dogodek in zmago delavskega razreda v zaustavitvi fašistično-nacionalističnega pohoda v takratni Jugoslaviji. Zato tudi stališče Izvršnega biroja Predsedstva ZK Jugoslavije, da ob 50. obletnici zloma Orjune v Zasavju tem akcijam in borbi delavskega razreda po vsej državi damo vsejugoslovansko obeležje.

Dogodki v Trbovljah so sestavni del boja jugoslovanskega delavskega razreda proti takratnemu centralističnemu režimu v Jugoslaviji ter jugoslovanskemu nacionalizmu, ki ga je ponujala Orjuna, prežetega z brutalnostjo fašizma ter so kot taki pripomogli, da je bil odbit prvi val fašizma v Jugoslaviji.

Obnavljajoča se moč delavskega razreda je navedla centralistični režim, da odobri najavljeni pohod Orjune v Trbovlje, „v rdečo komunistično trdnjavo“. Pohod je pomenil predrzen izziv tako delavstvu kot nacionalnim opozicijskim silam, v prvi vrsti komunističnemu gibanju. Za ta pohod je Orjuna zbrala pristaše iz vse Slovenije, Zagreba, Splita in drugod, s čimer je prerastel okvir slovenskega političnega dogajanja in prejel značaj akcije v vsedržavnem obsegu. Orjuna je v Trbovljah tako nastopila kot udarna pest centralističnih in hegemonističnih krogov srbske buržoazije.

Pod vodstvom Komunistične partije v Sloveniji so se rdeči revirji zavestno in načrtno pripravljali na oborožen odpor z Orjuno v Trbovljah. Delavstvo je v Trbovljah branilo svoj kraj, svoje domove, svoje pridobitve in svojo kulturo.

Ravnalo je v skladu z opozorili in navodili Komunistične partije, ki ji gre zasluga, da je zgodaj spoznala nevarnost fašizma — grožnjo slovenskemu narodu kot celoti.

Današnji čas daje vsemu temu poseben pečat, saj prav v tem obdobju s sprejetima ustavama nadalje razvijamo in poglobljamo razredno usmeritev naše družbe ter s tem vlogo in položaj delavskega razreda s tem, da dokončno uresničujemo težnje delavskega razreda „po osvoboditvi in oblasti“, cilje, za katere so se borili tudi rudarji, delavci iz rdečih revirjev.

29. maja je obiskala tovarno Telekomunikacije na Laborah 5-članska delegacija CK KP ČSSR, ki jo je vodil 1. sekretar pokrajinskega komiteja Slovaške Josef Kemptny. V njeni sestavi sta bila tudi Josef Nalepka, veleposlanik ČSSR v SFRJ, ter Ladislav Skepik, sekretar delegacije. Gostje so si najprej z velikim zanimanjem ogledali proizvodnjo, nato pa so imeli razgovor z družbenopolitičnim aktivom ZP Iskra, prisostvovali so tudi zborovanju delavcev Telekomunikacij v počastitev X. kongresa ZKJ. Ob tej priložnosti je imel Josef Kemptny govor, v katerem se je zahvalil za prisrčen in tovariški sprejem ter pohvalil uspešno upravljanje in razvoj proizvodnje v pogojih samoupravljanja. Poudaril je potrebo po čim tesnejšem sodelovanju med naprednimi silami sveta, da bi zavrla agresivno in mračnjaško spletkarjenje svetovne reakcije. Nujno je zagotoviti varnost meja v Evropi. Pri tem pomeni velik prispevek ravno politika aktivne in miroljubne koeksistence, ki jo uspešno vodi skupina neuvrščenih držav z Jugoslavijo na čelu. Ob koncu govora je izrazil zadovoljstvo ob naglo razvijajoči se zunanjetrgovinski menjavi med ČSSR in SFRJ ter drugih oblikah sodelovanja med obema deželama. Kolektivu Iskre je podaril spominsko plaketo Klementa Gottwalda.

Obisk iz ČSSR

Zlati znak sindikatov

Predsednik republiškega sveta ZSS Janez Barborič je 3. junija izročil zlate znake sindikata, priznanja, ki so nova, 40 zaslužnim sindikalnim delavcem in petim osnovnim sindikalnim organizacijam za njihovo požrtvovalno in aktivno delo pri reševanju sindikalnih nalog. Zlati znak sindikatov je med drugim dobila tudi sindikalna organizacija naše tovarne avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici, med posamezniki pa dolgoletni sindikalni delavec kranjske Elektromehanike Polde Mrak. Iz priložnostne brošure, ki je bila natisnjena ob podelitvi prvih zlatih znakov sindikata, povzemamo celotni obrazložitev za sindikalno organizacijo „Avto-elektrike“ in Poldeta Mraka, katerima hkrati veljajo tudi naše čestitke ob tem priznanju.

Sindikalna organizacija je organizirana v petih osnovnih organizacijah sindikata v temeljnih organizacijah združenega dela, ki se povezujejo s konferenco osnovnih organizacij. Konferenca deluje po načelih delegatskega sistema. V okviru osnovnih organizacij delujejo tudi aktivni mladi delavci. Sindikat je tvorno sodeloval v formiranju TOZD ter sprejemanju njihovega samoupravnega sporazuma ter drugih samoupravnih aktov. Bil je tudi nosilec in pobudnik kandidacijskih postopkov ob volitvah delegacij. Sindikalna organizacija vedno obravnava in sprejema stališča o vseh vprašanih, ki so pomembna za delovne in življenjske pogoje delavcev, in glede katerih odločajo pristojni samoupravni organi. Predstavniki sindikalne organizacije, ki zastopajo ta stališča na sejah samoupravnih organov, vedno informirajo sindikalne organe in članstvo o doseženih rezultatih. Za ta namen se poslužujejo tudi glasila delovnega kolektiva. Sindikalna organizacija nenehno omogoča delavcem družbenopolitično izobraževanje, uspešno jih vključuje v kulturno dejavnost ter akcijo, v devet športnih panog, s posebno pozornostjo pa skrbi za organizirano izrabo prostega časa delavcev ter za njihov letni oddih.

Sindikalna organizacija nudi še posebno pomoč svojim članom, ki so v težavah, ter krepi in razvija medsebojno delavsko solidarnost. Organizacija omogoča s slabšim zdravjem ter nižjimi dohodki na člana družine brezplačno letovanje v letoviških centrih združenega podjetja Iskra ali v raznih zdraviliščih. Pri sindikalni organizaciji deluje tudi blagajna vzajemne

pomoči, ki razpolaga že s približno 450.000 dinarji.

Vso svojo dejavnost razvija organizacija ob aktivnem udeleževanju vseh svojih članov, kar je tudi pogoj za njene številne uspehe in rezultate, saj s svojimi odločitvami in stališči izraža dejanske interese delavcev.

Organizacija ima tudi tesne stike z občinskimi organi sindikata ter Zveze sindikatov ter tako zagotavlja vpliv svojih članov tudi na njihovo delo-

Vodja čehoslovaške partijske delegacije, prvi sekretar Pokrajinskega komiteja Slovaške Josef Kempton, je predstavniku kranjske tovarne izročil lično spominsko plaketo Klementa Gottwalda, ko je delegacija obiskala Telekomunikacije na Laborah.

Deset uspešnih let BAŽ — biroja za avtomatizacijo železnic

Te dni praznujemo desetletnico kompleksnega inženiring nastopa pri avtomatizaciji in modernizaciji jugoslovanskih železnic. Posebej poudarjamo kompleksen inženiring nastop, kajti z organiziranim reševanjem problematike avtomatizacije železnic, zlasti slovenskih, smo se začeli v Iskri ukvarjati že nekaj let poprej.

Jugoslovanske železnice so že v teku šestdesetih let začele intenzivno pripravljati investicijske programe in potrebno dokumentacijo za sistematično modernizacijo. Zanj so predvideli poleg lastnih sredstev še sredstva širše družbene skupnosti in kredite Mednarodne banke za obnovo in razvoj (IBRD). To je bil hkrati tudi signal domači industriji, ki naj bi se začela prav tako intenzivno pripravljati za prevzemanje odgovornih nalog pri modernizaciji in avtomatizaciji železnic. Pričakovati je bilo mednarodne licitacije (zaradi pogojev omenjene institucije in našega članstva v njej) in odločitve jugoslovanskih železničarjev o izboru izvajalcev del. Predvideni posli so bili tehnično kompleksirani, kompleksni in veliki, dotlej pa v svetu domena samo nekaj največjih in že renomiranih svetovnih firm (Siemensa, Westinghousa idr.);

V „ISKRI“ smo se zavedali, kakšne naloge in problemi nas čakajo tako pri pridobivanju poslov kot tudi pri realizaciji le-teh. Časa za premišljanje je bilo bore malo in sprejetih je bilo nekaj usodnih in dalekosežnih odločitev;

Dotlej pridobljeno znanje in program je bilo treba oplemenititi in dopolniti z novo tehnologijo in znanjem, s kakršnim je razpolagal svet. V ta namen sta bili sklenjeni dolgoročni poslovno-tehnični oz. kooperacijski pogodbi s svetovno znano zapadnonemško firmo STANDARD ELECTRIC LORENZ iz Stuttgarta ter naknadno za ranžirno tehniko še s francosko firmo SAXBY iz Pariza.

Združiti je bilo treba tudi domače kapacitete. Sklenjenih je bilo več pogodb o dolgoročnem poslovno-tehničnem sodelovanju s firmami: sarajevskim „ENERGOINVESTOM“ oz. njegovo tovarno „Sigma“ iz Subotice, s specializiranimi firmami TT

Montažo iz Sarajeva, Podjetjem za avtomatizacijo prog iz Ljubljane, „Positom“ iz Zagreba, „Blok signalom“ iz Niša in številnimi drugimi;

— Tudi v sami „Iskri“ je bilo treba organizirati lasten razvoj in proizvodnjo signalno-varnostnih in telekomunikacijskih naprav. V to so bile vključene proizvodne kapacitete tovarn:

„APARATI“, Ljubljana; Tovarne elektronskih naprav, Ljubljana; ELEKTROMECHANIKE, Kranj; in USMERNIKI, Novo mesto.

Vse skupaj je bilo treba združiti in ponuditi investitorju v obliki inženiringa: osnovni in aplikativni razvoj (prilagoditve signalno varnostnim predpisom jugoslovanskih železnic), projektiranje, proizvodnjo, montažo, zaključno preskušanje, spuščanje objekta v pogon, dvoletno garancijo in pomoč pri servisiranju dokončanih objektov. Poleg vsega navedenega pa še šolanje investitorjevih kadrov, kasnejših vzdrževalcev. Za realizacijo vsega omenjenega smo v „Iskri“ za tak inženiring morali organizirati razpoložljive kadre in angažirati še nove. Na hitro je bilo treba usposobiti in izobraziti lastne in ustrezne nove kadre.

Maja meseca leta 1964 je bil ustanovljen BIRO ZA AVTOMATIZACIJO ŽELEZNIC, popularno BAŽ in zdaj, torej v maju, slavimo njegovo 10. obletnico obstoja in uspešnega delovanja.

Zadovoljni ugotavljamo, da so bile vse prej našete odločitve v „ISKRI“ uspešne in da je našeto sodelovanje v skupnih poslih zajelo na stotine delavcev in strokovnjakov ISKRE-SEL-a, ENERGOINVESTA-TT MONTAŽE-PAP-a-POSITA in drugih. To sodelovanje se je razvilo v svojevrsten model uspešnega sodelovanja tako pri nas kot pri naših kooperantih.

Na mednarodnih licitacijah za proge Sarajevo-Ploče, Ljubljana-Jesenice-Dobova, Sarajevo-Vrpolje, Zagreb-Rijeka, Zagreb-Novska-Tovarnik ter vozlišči Železnik (Beograd), Popovac (Niš) in Skopje, so torej investitorji v hudi konkurenci zaupali posle domači industriji, nam in našim kooperantom.

vanje, hkrati pa tak povezuje in združuje svojo dejavnost s člani drugih sindikalnih organizacij.

Polde Mrak

rojen leta 1923, inženir organizacije dela, vodja oddelka za analize in statistiko tovarne Iskra — Elektromehanika, Kranj.

V sindikatu deluje že neprekinjeno od leta 1948. V tem času je bil večkrat predsednik sindikalne podružnice, delavski zaupnik, referent za preskrbo in predsednik nadzornega odbora. Od leta 1970 do 1972 je bil tajnik sindikalne organizacije Iskra — Elektromehanika Kranj, od leta 1972 do 1974 pa podpredsednik osnovne organizacije sindikata. V zadnjih štirih letih je bil član občinskega sveta Zveze sindikatov Kranj, član njegovega predsedstva, pa tudi predsednik komisije za življenjske in delovne pogoje. Sedaj je predsednik občinske konference sindikata kovinske in elektroindustrije v Kranju.

1. junija je obiskala tovarno Telekomunikacije na Laborah 3-članska delegacija iz Senegala. Vodil jo je Magate Lo, politični sekretar Progresivne unije Senegala in državni minister za odnose s skupščino. Ostala dva člana sta bila RACINE N'DIAYE, sekretar PUS, zadolžen za žensko gibanje Senegala, in A. N'DAO, predsednik mladinske organizacije v Senegalu ter poslanec senegalske skupščine. Po kratkem prikazu proizvodnega programa Elektromehanike je gostom predstavil obseg in strukturo izvoza šef splošnega sektorja Ivan Cvar. Omenil je načrte za Iskrino proizvodnjo v tujini ter razložil, kakšne so možnosti šolanja strokovnih kadrov. V razgovoru je tudi poudaril, da bi bilo zaželjeno tesnejše ekonomsko sodelovanje z deželami v razvoju. Vodja delegacije Magate Lo pa je omenil željo senegalske vlade, da bi se razširilo gospodarsko sodelovanje med obema deželama. Sledila je kratka razlaga o delu družbenopolitičnih organizacij v ZP Iskra ter njenem samoupravnem sistemu. Goste pa je zelo zanimala prva faza ustanavljanja OZD in združevanja družbenih sredstev v ta namen. Zelo so bili tudi presenečeni nad velikim ekonomskim in tehnološkim razvojem ZP Iskra. Po ogledu proizvodnje so obiskali še ambulanto, kjer so zelo pohvalili njeno opremo in organizacijo razvrščanja pregledov pacientov.

Sklepi in stališča razširjenega političnega aktiva ZP Iskra

Razširjeni politični aktiv ZP ISKRA je na seji, ki ji je predsedoval predsednik sind. organizacije ZP Iskra in delovni predsednik razširjenega političnega aktiva — Jože Čebela, dne 30. 5. 1974 v Celju sprejel v zvezi s pripravami in postopkom za sklenitev samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev delavcev ISKRE in GORENJA naslednje ukrepe:

Politični aktiv v celoti sprejema predlog samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev z utemeljitvijo združevanja kot ga je izdelala in predložila skupna komisija ISKRA-GORENJE ter ga posreduje v razpravo delovni skupnosti ISKRE in organom upravljanja.

V zvezi z gornjim sklepom predlaga, da se razprave o predlogu in delovni skupnosti opravijo do 13. 6. 1974. Poleg obravnave sporazuma naj bi na zborih delavcev določili tudi delegate s pooblastilom, da sprejmejo v skupni komisiji ISKRE in GORENJA končno besedilo samoupravnega sporazuma.

Vsklajevanje in oblikovanje končnega teksta mora biti končano 17. 6. V primeru, da pride do spremembe sedanega besedila, se končni tekst objavi najkasneje 21. 6. 1974 v glasilu Iskra.

Za organiziranje zborov oziroma referenduma za odločanje o integraciji in sprejetju predloga samoupravnega sporazuma predlagamo TOZD 24. — 25. 6. 1974. Istočasno z določitvijo o sprejetju sporazuma delavci TOZD pooblastijo po dva podpisnika za svojo delovno organizacijo.

Objava rezultatov bo 26. 6., podpis samoupravnega sporazuma pa je predviden 28. 6. 1974.

Za obveščanje javnosti o izidu

odločanja po TOZD in delovnih organizacijah je zadolžen odbor za politično izvedbo združevanja. Odgovoren: Boštjan Barborič.

Morebitne predloge za spremembo predloga samoupravnega sporazuma je treba po zborih nemudoma dostaviti predsedniku političnega odbora za izvedbo združevanja in to na naslov: Sekretariat ZP ISKRA KRANJ, Savska loka 4.

V odbor za politično izvedbo združevanja ISKRE in GORENJA so bili imenovani: Jože Čebela, predsednik sind. konference ZP Iskra — predsednik.

Člani: Vladimir Logar, predsednik skupščine ZP; Marjan Vrabec, sekretar sveta ZK; Miloš Pavlica, predsednik predsedstva ZM; Franc Križnar, predsednik aktiva ZB; Bogdan Mohor, sekretar skupščine ZP; Božo Tribušon, predsednik odbora za del. kontrolo ZP; Franjo Panza, predsednik odbora za organ. zadeve ZP; Aleksandra Gorup, sekretar sveta ZK Iskre IEZE; Viktor Korošec, član sekretariata ZK ZP Iskra; Boštjan Barborič, pomočnik gen. direktorja za infor. sistem ZP; Bojan Klemenčič, sekretar sveta ZK Elektromehanike; Peter Kavčič, namestnik preds. skupščine ZP; Albin Pahor, predsednik DS Iskra-Commerce; Franc Somrak, predsednik odbora za razvoj in programsko politiko ZP.

Pri odboru za politično izvedbo integracije je imenoval politični aktiv komisijo za operativna dela v sestavi: Mitja Ančik — sekretariat ZP, Leopold Pretnar — organizacijsko-kadrovsko področje, Marjetka Žepič — sekretariat ZP.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Udeleženci zasedanja razširjenega političnega aktiva v Celju.

V mesecu aprilu je bil zaradi problemov in težav z materialom plan izpolnjen 90,9 % kljub temu, da povprečna dnevna proizvodnja raste in je večja od prejšnjega meseca za 0,4 %.

Tovarna električnega ročnega orodja je v aprilu proizvodni plan preseгла za 0,5 %. Izpad nekaterih izdelkov je tovarna nadoknadila z izdelki iz kooperacije in rezervnimi deli. Tovarna števec je preseгла mesečni plan za 1,7 %. Proizvodnja enofaznih števec je po obsegu presežena za cca 1 %, v pogledu asortimenta pa so nastopila določena odstopanja. Po obsegu je plan trifaznih števec prekoračen za cca 9 %. Pri stikalnih urah je tovarna ostala pod planom. Proizvodnja grill motorjev je bila dosežena 80 %. Tovarna stikal je v aprilu preseгла planirano vrednost za 5,7 %. Proizvodni problemi so se pojavljali predvsem v nepravočasnih dobavi repromaterialov in nezadostno izdelanih količinah sestavnih delov. V zadnjih mesecih je predvsem kritična dobava sestavnih delov iz plastike, delov iz barvastih kovin ter delov in repromateriala iz uvoza. Problemi se pojavljajo še vedno na raziglanju in vzdrževanju orodij, kar bi se dalo z več prizadevanji uspešneje reševati. TEA plana proizvodnje v aprilu ni izpolnila. Izpad je tovarna delno po-

krila z izdelavo večjega števila ploščatih relejev. Tovarna ATC je ostala v aprilu pod planom. Tovarna je delno izpade pokrila z rezervnimi deli za IC. Tovarna mehanizmov je mesečni plan proizvodnje preseгла za 8,9 %. Delno je izpadla iz proizvodnje električna ura zaradi sporazumno spremenjenega asortimana z IC. Števec pogovorov je tovarna naredila več, tako da je delno pokrit zaostanek iz meseca marca. Tovarna Vega je plan proizvodnje dosegla v aprilu 104,2 %. Pri asortimanu je prišlo do določenih izpadov, ki so nastali zaradi spremembe mesečnega plana.

PRIMERJAVA Z LANSKO 4-MESEČNO PROIZVODNJO

TOZD	%
ERO	139,1
ŠTEVCI	109,3
STIKALA	119,4
TEA + ATC	150,0
MEHANIZMI	175,8
STORITVE KOP	169,8

SKUPAJ 135,0
Tabela kaže, da je največje povečanje proizvodnje v mehanizmih, telefoniji in tovarni ERO. Povečanje proizvodnje je kar za 4 % večje kot v preteklem mesecu.

Z 2. zasedanja delegatov IEZE

Dne 21. maja se je drugič sestala skupščina delegatov TOZD IEZE. Na dnevnem redu je bilo več za delovno organizacijo pomembnih točk, ker je za sklepanje na skupščini potrebno predhodno soglasje TOZD, združenih v IEZE, so bili v tednu pred zasedanjem skupščine, sklicani v vseh TOZD zbori delavcev in pa delavski sveti. Sklepe, sprejete v TOZD, so delegati posredovali na skupščini.

Tako je bil soglasno sprejet gospodarski plan IEZE za leto 1974.

Skupščina je sprejela na znanje poslovno poročilo IEZE za prvi kvartal. Potrdila pa je tudi predlog izvršilnega odbora skupščine, da TOZD Avtomatika in Keramika podata poročilo o vzrokih za izkazano izgubo in nakazeta možnosti za odpravo te izgube.

Skupščina je nadalje ugotovila, da je predlagana delitev virov in sredstev po TOZD identična z že potrjenim ZR za leto 74 in je to delitev sprejela na znanje.

Glede na to, da je izvršilni odbor skupščine že predhodno ugotovil različna stališča delavskih svetov TOZD do predloga izgradnje rekreacijskega centra ZP ISKRA v Pineti, je skupščina začasno umaknila to točko z dnevnega reda in naložila izvršilnemu odboru, da skladno s svojim sklepom izvede usklajevalni postopek.

Tudi predlog za pristop k Skladu za zavarovanje izvoznih poslov je bil umaknjen z dnevnega reda zasedanja skupščine. Za pristop k temu skladu so se izjasnile vse TOZD razen dveh, zato bo skušal IO doseči soglasje tudi v teh TOZD.

Nadalje se je skupščina strinjala z mnenjem IO, da se tudi predlog o določitvi OD za vodilne delavce začasno umakne z dnevnega reda in da IO

prilavi nov predlog skladno s svojim sklepom. Rok za izdelavo je do konca meseca maja 74.

Skupščina IEZE je zavzela tudi stališče do predlogov za dnevni red 2. seje skupščine ZP ISKRA. Na poročilo o poslovanju ZP v letu 73 ni bilo pripomb. Glede na sklepe DS, iz katerih izhaja, da TOZD ne pristajajo na povišanje stroškov za sklade in službe ZP ISKRA, so bili delegati TOZD soglasni, da se preko delegatov ZP ISKRA vložijo naslednji sklepi: DS TOZD Avtomatika, Elektroliti, Feriti, Keramika, Keramični kondenzatorji, Magneti, Orodjarna, Upori, Žarnice in Skupne strokovne službe v ISKRA - IEZE niso pristali na povišanje stroškov za sklade in skupne službe ZP ISKRA samo v tistem delu, ki se ne nanaša na te stroške. DS priznavajo stroške do višine, ki je določena z gospodarskim planom IEZE, zato sprejemajo plan ZP s tem, da v poglavju XIII, glasujejo izključno za stroške do višine predvidene v planu IEZE. To pa ne pomeni, da TOZD nasprotujejo ključem, določenim s samoupravnim sporazumom, temveč nasprotujejo programiranim osnovam, ki pomenijo podlago za izračun višine teh stroškov.

S predlogom za odobritev sanacijskega kredita Tovarni polprevodniki Trbovlje in s Statutom šolskega centra ZP ISKRA se je skupščina strinjala, ker je bilo to potrjeno v vseh TOZD. Nazadnje je skupščina zaradi odhoda dosejanega namestnika predsednika skupščine imenovala namestnika, in sicer tov. Staneta HRZENJAKA iz TOZD Orodjarna.

Podane pa so bile še informacije o stanju gospodarstva in integracijskih gibanjih, o izplačevanju OD na hranilne knjižice in regresu za leto 1974.

M.K.

OBRAT MERILNIH NAPRAV PREDSTAVLJA MERILNE NAPRAVE OB TEKOČEM TRAKU ŠTEVCA V ELEKTROMECHANIKI - Proti koncu tekočega traku, ko je števec sestavljen, je podvržen hitremu in grobemu umerjanju. Štiri večje in ena manjša naprava v ozadju slike so prirejene za ta namen. Na napravah je stalno vgrajen posebno izdelan natančni števec, ki služi kot normala. V univerzalno vpenjalo, za vpenjanje različnih tipov števec, se vrne vsak števec, ki pride po tekočem traku. Delavka izvede hitro primerjavo s kontrolnim števcem na napravi, ki služi kot normala. Pozitivna ali negativna napaka se pokaže v % s številkami, to je digitalno na elektronskih številnih ceveh. To omogoča res hitro in enostavno odčitavanje in hiter poseg v števec ter ponovno umerjanje do zelene vrednosti. Grobo umerjeni števec mora prestati še izolacijski preizkus. Temu namenu služi kontrolnik izolacije v ospredju slike. Vloži se 4 števec hkrati v ustrezna vpenjala. Po zaprtju zaščitnega pokrova je potreben še pritisk na tipko. Dalje aparat deluje avtomatsko. Preko kovinskih cepov na vpenjalu je števec povezan z visoko napetostjo. Ta se na predpisan način povišuje in preklaplja med navitji števca in proti okrovu. Po določenem številu preklapov aparat samodejno izključi visoko napetost, ker se optično signalizira. Kontrolna lučka pokaže, če kateri števec ni uspešno prešel preizkusa. - Pri realizaciji naprav so sodelovali izdelovalci razvoja šibkotočnih naprav, kakor tudi razvijalci jakotočnih naprav. Seveda pa brez drugih delavcev merilnih naprav ne bi šlo.

Perspektiven program električnega ročnega orodja

Začetki razvoja rotacijskih strojev segajo v leto 1946, ko je bil v tovarni Iskra v Kranju razvit električni vrtni stroj EVS-1. Nekoliko večji razmah je panoga doživela leta 1959, ko je pričela sodelovati s švicarsko firmo Perles, s katero je izmenjavala sestavne dele pa tudi kompletne stroje iz programa ročnega električnega orodja. Tako je lahko Iskra dala na jugoslovansko tržišče vsaj osnovne tipe ročnih obdelovalnih strojev. Sčasoma se je Iskra na tem področju vse bolj in bolj uveljavljala, tako da je prišlo do

delitve programa s švicarsko tovarno Perles. Po tem programu sta imela oba partnerja dokaj popoln program industrijskih električnih orodij, izdelovala pa sta vsak le nekaj tipov. Leta 1972 je Iskra prevzela poleg proizvodnje tudi razvijanje Perlesovo prodajno mrežo po vsem svetu.

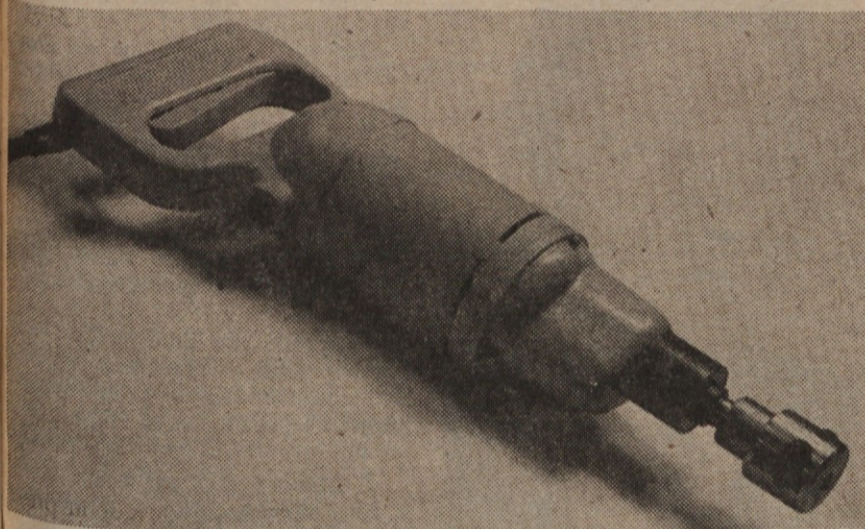
V minulih letih Iskra na področju bastlerskih ročnih orodij ni imela osvojenega popolnega programa oziroma ni imela večje izbire strojev ter priključkov. Prav zato je navezala stike s firmo SKIL, ki je priznan pro-

izvajalec tovrstnih strojev v Evropi, matična tovarna SKIL v (Združenih državah Amerike) pa je med proizvodnimi velikani na tem področju. Program firme SKIL obsega poleg bastlerskih strojev tudi profesionalne lesno-obdelovalne stroje, po katerih je na našem tržišču veliko povpraševanje. Končno je tovarna SKIL znana v Evropi po izredno kvalitetnih elektro-pnevmatskih kladivih, ki jih Iskra že ima v svojem proizvodnem in prodajnem programu.

Zaradi vedno večjih potreb po strojih za domačo uporabo, s pomočjo katerih lahko človek v prostem času opravi mnogo drobnih popravil, za katera bi moral sicer poiskati pomoč obrtnikov, je Iskra začela tudi na tem področju intenziven razvoj nekaterih strojev.

Glede sodelovanja Iskra - SKIL naj povemo, da gre za presaditev vrhunske SKIL tehnologije v Iskro, pri

(nadaljevanje na 5. strani)

Tak je bil prvi izdelek - EVS - 1.

Sklepi in stališča

(Nadaljevanje s 2. strani)

Politični aktiv zadoljuje aktivne družbenopolitičnih organizacij v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih organizacijah, da nemudoma oblikujejo odbore oziroma komisije za politično in organizacijsko vodenje akcije sprejemanja samoupravnega sporazuma ISKRA - GORENJE.

Politični aktiv zadoljuje sekretarje delovnih organizacij in združenega podjetja, da pravno in organizacijsko izdelajo vsklajen program celotnega postopka za sprejem sporazuma.

Ugotoviti je potrebno in ustrezno prilagoditi postopek določilom v statutih oziroma sporazumih delovnih organizacij ali je potreben referendum oziroma ali se odločitev sprejema na zboru delavcev.

Poslovni odbor in generalni direktor sta odgovorna za strokovno izved-

bo akcije in za poslovno oziroma strokovno utemeljitev združevanja.

PREDLOG ROKOVNIKA

- objava predloga samoupravnega sporazuma in utemeljitve, 1. 6.

- sestanek sekretarjev in pravnikov, 4. 6.

- seja poslovnega odbora ZP, 6. 6.

- razprave v TOZD o predlogu in izvolitev pooblaščenec za vsklajevanje se opravi do 13. 6.

- vsklajevanje od 14. - 17. 6. (predloge dostaviti najkasneje do 15. 6.)

- zasedanje skupščine - sprejemanje končnega teksta samoupravnega sporazuma, 18. 6.

- objava končnega teksta sporazuma najkasneje, 21. 6.

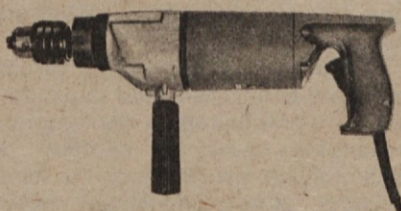
- odločanje v zborih oziroma z referendumi v TOZD, 24. do 25. 6.

- zasedanje skupščine - ugotovitev rezultatov zborov in referenduma ter sklepanje in izvolitev dveh pooblaščenih podpisnikov za ZP, 26. 6.

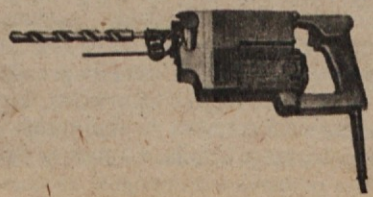
- podpisovanje sporazuma, 28. 6.

Predlagani rokovnik je vsklajen z rokovnikom „GORENJA“.

Ročni vrtni stroj z elektronsko regulacijo hitrosti.

Vibracijski vrtni stroj.

Elektropnevmatsko kladivo.

Vabilo k sodelovanju

Foto-kino klub ljudske tehnike EMO Celje organizira

IV. ISKRINO RAZSTAVO UMETNIŠKE FOTOGRAFIJE ob dnevu borca - dnevu Iskre 4. juliju in 80-letnici tovarne Emo Celje

Pogoji za razstavljanje:

Razstave se lahko udeležijo vsi fotoamaterji, zaposleni v ZP Iskra z največ 10 fotografijami, ki še niso bile razstavljene na Iskrinih razstavah. Fotografije, ki ne smejo biti kaširane, naj bodo formata 30x40 cm do 30x30 cm. Opremljene naj bodo z običajnimi podatki (naslov slike, naslov avtorja in tovarne, kjer je avtor zaposlen. Podatki naj bodo izpisani na hrbtni strani slike).

Prireditelj si pridržuje pravico objave za razstavljene fotografije, če avtor tega izrecno ne prepove. Prireditelj si tudi pridržuje pravico, prenesti razstavo, ali del razstave v še kakšen drug kraj.

S fotografijami bomo ravnali pazljivo, prireditelj pa ne odgovarja za morebitne poškodbe na transportu. Fotografije je treba dostaviti osebno, ali priporočeno in ustrezno zavarovane najkasneje do 15. 6. 1974 na naslov: Foto-kino klub Emo Celje - Mariborska 86, Davidu Valentinu, ki lahko da tudi morebitne podrobnejše informacije, tel.: 063-23921, int. 371.

S seminarja za delegate skupščine ZP

Na seminarju je, kot smo na kratko poročali že v prejšnji številki, prvi predaval delegatom skupščine Roman Albrecht. Najprej je opredelil družbenoekonomske spremembe s stališča nove ustave. Cilj socialistične revolucije, njena naloga in smoter je, doseči družbeno osvoboditev dela in delavca. Zavedamo pa se, da imamo še obilo posrednikov in da ta cilj sicer še ni dosežen, se mu pa približujemo. Pri tem nastopajo razne zaviralne sile. Ne strinjajo se s prehodom na neposredno delavsko samoupravljanje. Ta seveda ni enostaven, saj smo prva družba na svetu, ki ga uvaja. Socializem ni vladavina v imenu delavcev, ampak po njih samih. Ključno vprašanje pri tem je bitka z miselnostjo, da delavec ni sposoben vladati nad družbenim bogastvom. A celoten razvoj človeške družbe nam dokazuje, da nastanejo krize produkcijskih odnosov na ravni sodobne tehnologije povsod tam, kjer delavci nimajo teh možnosti. Naša ustava pa narekuje tak program, da mora celoten dohodek, ki ga ustvarjajo delavci biti pod njihovo kontrolo. Delavec naj si ustvari svoj standard na osnovi opravljenega dela.

Eno temeljnih vprašanj socializma sploh je konstituiranje delavca kot upravljalca. To pa je lahko le v enakopravnem sporazumevanju z drugimi delavci. Sporazumevanje je predpogoj za enakopravno odločanje.

Kulturo dogovarjanja moramo razviti na osnovi ustavnih določil, biti na tem področju ustvarjalni ter skupno iskati nove rešitve in institucije. Tako preobrazba je seveda revolucionarna in vodi v razne družbene ter ekonomske konflikte tam, kjer jih dosedaj ni bilo. Da bi približali teorijo praksi, moramo radikalno spremeniti svojo miselnost in medosebne odnose. Integracija združenega dela je pogoj obstoja in razvoja naše družbe s posebnim poudarkom na čimvečji umni izkoriščenosti proizvodnje.

V razpravi, ki je sledila predavanju, je bil nato pravilno definiran pojem „delavski razred“. Danes je delavec na mnogo višjem intelektualnem nivoju kot nekdaj v obdobju kapitalizma. Razlike med intelektualci in delavci se manjšajo, saj je intelektualnega dela čedalje več, zgolj proizvodnega dela pa manj. S posodobljanjem tehnologije tega ne moremo več ločiti od drugega dela. Tako je delavec vsak, ki opravlja družbeno koristno delo in se to delo odraža nekje v proizvodnji.

Glede vprašanja položaja skupnih služb v odnosu na proizvodnjo pa moramo vedeti, da so skupne službe dopolnilni del celotnega delovnega procesa. So na isti ravni z ostalimi TOZD.

Na zanimivo vprašanje „Kako vrednotiti delo samoupravnih organov in kdaj naj bodo njihove seje“ je Albrecht odgovoril, da je samoupravljanje tudi delo. Vrednotiti ga moramo kot vsako drugo. Dinamičnost pa pomeni, da je določene sklepe treba včasih spreminjati in ponovno usklajevati, če življenje to zahteva.

Solidarnostni skladi ne smejo biti odnos med revnimi in bogatimi.

Minulo delo naj bo izvor materialne in socialne varnosti delavcev ter hkrati sredstvo, ki bo posameznika vzpodbujalo k večjemu delu in izobraževanju. Ker se z leti delavcu zmanjšuje njegova delovna sposobnost, mora imeti tudi takrat zagotovljene najmanj enake dohodke kot poprej.

Vodilni delavci morajo biti samoupravno pravilno orientirani ter imeti družbeno-moralne kvalitete. Ni pa nujno, da so člani ZK. Važno je, da ravnajo v skladu z njenimi določili. Poslovodne funkcije niso rezervirane za delavce z akademsko izobrazbo.

Ivan Kukovec je predaval o vlogi delegatov v skupščini ZP Iskra. Ti morajo biti odločni ter energično nastopati tudi v konfliktnih okoliščinah. Funkcija delegatskega sistema je deduktivna. Delitvena bilanca ne sme biti osnova za spore. Treba je upoštevati tudi vprašanje investicij in minulega dela. Sistem planiranja v okviru ZP Iskra bi moral biti sporazumno določen, ne more pa ostati le seštevek planov razvoja TOZD.

Potrebno je tudi dolgoročno in kratkoročno programiranje na področju združevanja sredstev v Iskri. Pri tem morajo imeti posluš za prave odločitve.

Delavci v delegatskem sistemu imajo neodtujljive pravice, saj ni zakonit noben sklep, o katerem niso sklepali na zborih delavcev. Med delegati različnih TOZD je potrebno usklajevanje. Poslovodni in izvršilni organi morajo prihajati na sestanke DS s pripravljenimi in izdelanimi načrti, s čimer odpade prerakanje in dolgovezno razpravljanje. Sindikat prevzame usklajevalno vlogo v spornih ali problematičnih zadevah. Skupne službe se morajo podrediti delegatskemu načinu dela.

Delegati se morajo obvezno udeleževati zborov delavcev svojih TOZD in tudi sej DS.

Pri deljenih zborih je potrebno dvotretjinsko soglasje. V vsaki TOZD so lahko celice, ki dnevno odločajo in upravljajo. To so manjše delovne grupe v okviru TOZD.

V tretji točki seminarja je Jože Hujs govoril o poslovni politiki ZP Iskra. Poudaril je, da mora odločanje težiti k čimboljšim ekonomskim učinkom. Osnove naše poslovne politike izhajajo iz sporazumov. Ti pa dajejo hkrati osnovo za koordinacijo med TOZD. Branžno organiziranje pomeni združevanje sredstev in dela. Iskra ima že od nekdaj vodilno vlogo tudi pri uvajanju novih konceptov v organizacijo podjetij, saj se izredno hitro razvija. V svoji branži je dokaj stabilna ter sprejema vse možne oblike sodelovanja. Ker ima velik pomen ne samo v jugoslovanskem, pač pa tudi v evropskem in svetovnem merilu, je toliko bolj pomembno naše samoupravljanje tudi navzven.

Raziskovalno-razvojno dejavnost smo dosedaj premalo koordinirali, zato bo treba sedanje stanje temeljito izboljšati. Lasten razvoj bo omogočil prodor naših licenc in Iskra ima na tem področju že dokajšen uspeh predvsem v deželah v razvoju.

Tehnološki nivo bo potrebno dvigniti. To pomeni modernizacijo tehnologije, s tem pa tudi večjo proizvodnjo in združevanje sredstev, kar bomo lahko izvedli že v naslednjih štirih letih.

V zvezi z branžnim organiziranjem bo potrebno reorganizirati prodajo in prilagoditi tudi Iskra Commerce novim pogojem na svetovnem tržišču.

Interna banka bo instrument, preko katerega bomo združevali svoja sredstva. Ta bodo najprej krožila v okviru ZP Iskra, šele nato pa preko zunanjih bank.

Izvoz bomo povečali za 40 %.

V. B. R.

NE POZABIMO NA PRISPEVEK ZA KOZJANSKO IN KUMROVEC

Slovenski prispevek za spominski dom v Kumrovcu in za Kozjansko je do letošnjega leta narasel na 11 milijonov novih dinarjev, kar pomeni več kot dve tretjini naše „zadolžitve“, to pa pomeni, da moramo do konca leta zbrati še preostali del sredstev (400 M din).

Posamezne občine imajo še različne zadolžitve, ki jih nameravajo realizirati na različne načine. Predsednik izvršnega sveta občine Kranj Franc Sifkovič je v svojem nagovoru članom občinske konference SZDL v petek, 31/5-74, poudaril odločnost po dosledni izpolnitvi zadolžitve občine, ki je do tega dne bila izpolnjena že preko 80 %. Apeliral je na vse prisotne člane, da v svojih delovnih kolektivih vplivajo na ustrezne odločitve, kot tudi na osebni prispevek, katerega zbiranje bo občina tudi organizirala.

Spominski dom borcev NOV in mladine Jugoslavije v Kumrovcu, ki je v zaključni fazi izgradnje, bo predvidoma 25. novembra svečano odprt. Odprl ga bo sam predsednik Tito. Pričakujemo, da bodo vsi naši delovni kolektivi ZP Iskre in posamezniki pravočasno izpolnili svoje sprejete zadolžitve.

V Ljubljani v Mostah je 4. t.m. predsednik koordinacijskega odbora za gospodarstvo IS Miran Goslar predal v promet prvo elektronsko ATC Metaconta 10 C. Poleg vrste drugih gostov se je slavnosti udeležil tudi generalni direktor firme Bell Telephone G. Franck Pepermans. Prihodnjič bomo temu pomembnemu dogodku posvetili več opravičene pozornosti.

ISKRA – TELEKOMUNIKACIJE, LABORE

Kako deluje sindikat

Na vprašanja uredništva odgovarja VINKO ŠARABON, predsednik sindikata Elektromehanike

Vprašanje: „O čem razpravlja letos sindikat na svojih sejah in kakšne so njegove dejavnosti v perspektivi?“

Odgovor: „Poleg dejavnosti v proizvodnji sami se ukvarjamo z organiziranjem v skladu z ustavnimi določili – vsaka TOZD ima svoj sindikat, v katerega so vključeni delegati. V vsako sindikalno organizacijo so vključeni tudi aktivni mladih.“

Dejavnosti v perspektivi so številne, mogoče bi kot posebej pomembno omenili porabo investicij v celoti, pri čemer naj bi več kot doslej namenili za izboljšanje družbenega standarda: za menze, delavska stanovanja in zdravstveno zaščito. Nobena investicija, predvidena za razširitev proizvodnje, zaradi svojega obsega ne bi smela vplivati na osebne dohodke in celotni standard zaposlenih delavcev.“

Vprašanje: „Kaj je storil sindikat v času volitev, da bi bili izbrani res najboljši predstavniki proizvajalcev?“

Odgovor: „Mislim, da je bil predkandidacijski in kandidacijski postopek dobro izpeljan, ker so bili izvoljeni tisti člani, ki so jih predlagali sami delavci na svojih zborih v TOZD. To je bila široka akcija in sindikat je svojo obvezo v celoti izpolnil.“

Vprašanje: „Kakšen je kriterij, ki omogoča socialno šibkim dobiti stanovanja?“

Odgovor: „Stanovanjsko problematiko v Elektromehaniki rešujemo v skladu s pravilnikom o reševanju stanovanjskih zadev, ki upošteva po točkovanem sistemu socialno stanje delavcev, zdravstveno stanje, osebne dohodke in drugo. Vsi kandidati oziroma prosilci, točkovani po tem sistemu, vidijo svoj vrstni red objavljen na oglasnih deskah.“

Tovarna rešuje te primere predvsem s stanovanji, ki jih izpraznijo člani kolektiva in stanovanji, ki jih kupi pri Stanovanjskem podjetju Kranj. Nekdaj je tovarna sama reševala te probleme. Sedaj pa usmerja prosilce na Svet stanovanjske skupnosti, kjer so namenska sredstva za stanovanja iz solidarnostnega sklada, v katerega daje znatne prispevke, namenjene za dodelitev stanovanj prosilcem socialne kategorije in mladim družinam.“

O novem načinu štipendiranja

V četrtek, 30. junija, se je sestala nova komisija za štipendije, da bi pretresla in povedala mnenje o tekočih zadevah in novi štipendijski politiki Iskre.

Letos junija bo sprejet novi Samoupravni sporazum o štipendiranju v SRS. K temu sporazumu naj bi pristopila tudi Iskra. Ta sprememba bo spremenila tudi naš način štipendiranja, če že ne bistveno pa gotovo v detajlih. Kaj prinaša sporazum novega?

Predvsem to, da bodo OZD prispevale v republiške sklade 0,5 % bruto OD v Družbeni sklad in Titov sklad. Iz teh sredstev bo omogočen študij tistih, ki so doma iz pasivnih krajev, imajo voljo in talent, da bi nadaljevali šolanje. S takim načinom štipendiranja bi bilo možno v Sloveniji podeliti še 4000 študentom, dijakom in vajencem letno štipendije. Tako bi omogočili 4000 mladim nadarjenim ljudem, ki bi sicer zaradi pomanjkanja sredstev ostali nekvalificirani. Tako bi pomagali predvsem revnejšim področjem, da si bodo zagotovila kadre in tako počasi dohitela ostalo Slovenijo. Doslej so namreč iz pasivnih krajev bežali najsposobnejši v predele, kjer so rabili kadre in – imeli denar. Tako so se osiromaševali najpasivnejši kraji oziroma občine. Nova enotna slovenska štipendijska politika odpravlja nesmišl, da bi bogatejši razvili na račun nerazvitih.

Seveda pa bo s štipendiranjem stimulirana hitrost in uspešnost študija in socialno šibkejši študentje bodo dobivali več. Višina štipendije na poklicnih in srednjih šolah bo od 35 do 50 starih tisoč, na univerzi pa od 45 do 85 starih tisoč din. Poleg tega bo študent oziroma dijak imel zagotovljen življenjski minimum.

Seveda pa bodo delovne organiza-

cije še vnaprej podeljevale štipendije iz svojih sredstev in po svojih potrebah kakor doslej, le da bo sklad republike garantiral študentu razliko do življenjskega minimuma.

Poleg tega pa v Iskri za štipendiste ostaja možnost letnih posojil in pomoč ob izdelavi diplomske naloge. Člani komisije za štipendije so predlagali družbeni dogovor o štipendiranju temeljito pretresli in ga gledajo na dosedanjo štipendijsko politiko ZP ocenili pozitivno, le nekaj pomislekov so imeli.

Tako je imel nekaj pripomb zastopnik študentov, ki je z žalostjo ugotavljal, da bodo štipendije v povprečju manjše. France Žužek iz „Zmaja“ izrazil bojazen, da bomo odslej dobili manj kadrov, saj bodo študentje raje prosili drugod za štipendije, ker se ne bodo hoteli vezati na podjetje. France Orel iz Elektromehanike pa je dejal, da smo imeli v Iskri doslej dobro urejeno štipendiranje in podeljevali najboljše štipendije. Poleg tega pa je Iskra s tem vzgojila odlične kadre za svoje poslovanje. Frenk Kotar iz Elektromotorjev pa je pripomnil, da bi se moral dogovor bolj nasloniti na 25-letne Iskrine iskušnje. Novi sistem je še nepreizkušen v praksi, Iskra pa ima za seboj dolgoletno delo s študenti in strokovnimi kadri.

Poleg tega so se člani komisije seznanili z letošnjim razpisom štipendije v ZP Iskra. Z zadovoljstvom so ugotovili, da število razpisanih štipendij raste. Tako je letos razpisano 216 štipendij za visoke šole, 192 srednje šole in 281 za poklicne šole.

Naj zapišem še to, da so člani komisije zavzeti za nove strokovne kadre, večinoma so izbrani iz kadrovske službe in ravno ti se zavedajo, kako potrebni so nam mladi, sposobni in strokovno podkovani kadri.

Po treh zaporednih primanjkljajih treba ukrepati – ali spremeniti delovne pogoje posameznika ali pa proizvajalca premestiti na delovno mesto, ki ustreza njegovim sposobnostim.“

Vprašanje: „In kako sodeluje samoupravnimi organi?“

Odgovor: „Sodelovanje je tesno. Glavne zadeve, ki jih rešuje delavski svet, že predhodno obravnavajo tudi sindikati. Kadar sindikat meni, da je možno kako stvar rešiti na drug način, posreduje DS svoje mnenje predloge.“

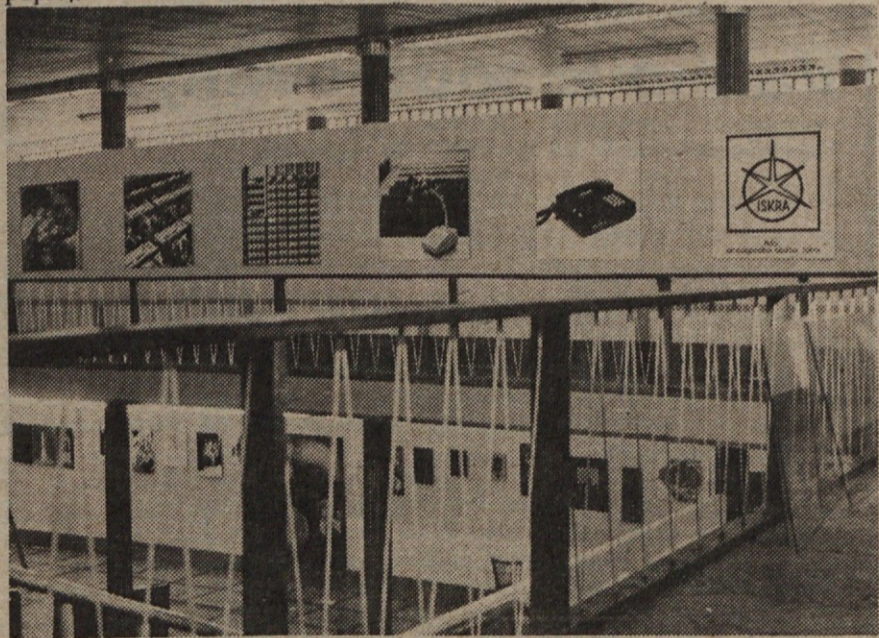
Vprašanje: „Kakšen odnos pa zavzel do branžnega organiziranja?“

Odgovor: „Že pred časom se je pojavila ideja o branžnem organiziranju. Potrebno pa bi jo bilo organizacijsko izpeljati, ker je Iskra v sedanji organizaciji premalo povezana.“

Z ustanovitvijo branž bi bile TOZD v Iskri organizacijsko – proizvodno bolj povezane. V okviru konkretnih priprav smo že imeli neposredne razgovore s TOZD, ki naj bi spadale v branžo telekomunikacij. Mnenja vsi, ki jih to zadeva, so bila v prid ustanovitvi ljanju branžnih organizacij.

Vedno znova moramo preveriti poslovne razmere ter skupno in samoupravni podlagi povsod stalno uveljavljati načelo dobrega gospodarnosti. To pomeni stalno skrb za delovnega člana delovne skupnosti odgovoren odnos do vseh sredstev dela, za racionalno izrabo materialne opreme in delovnega časa, za kvaliteto izdelkov, gospodarnost odločitev, nastajanje oziroma omejevanje stroškov, za ustrezno oblikovanje dohodkov in njegovo delitev, za obnavljanje in širitev proizvodnih zmogljivosti z uvajanjem sodobnejše tehnologije, razvoj izdelkov, za hitrejšo obrabo in ustrezen razpored vloženi sredstev, za stimulatивно nagradjevanje socialno varnost delavcev, pa tudi stalno izboljševanje delovnih pogojev, skrb za družbeni standard, itd. Iz tega izhajajo naše naloge, pravice in dolžnosti ter odgovornosti glede na delovne funkcije posameznikov na delovnih mestih oz. v organih upravljanja.“

V. B. R.

V čast rojstnega dne maršala Tita in dneva mladosti je bila v Beogradu tradicionalna razstava profesionalne fotografije, na kateri je sodeloval tudi foto oddelek Iskra Commerce. Osem fotografij formata 100x100 cm Toneta Podržaja je dostojno predstavljalo naše podjetje.

Pred dnevom Iskre

Letošnja proslava Dneva borca in Dneva ISKRE bo v Celju in bo združena s proslavo 80-letnice ustanovitve Tovarne EMO v Celju.

Tradicionalna zborovanja ISKRE so znana po množičnosti, zato pričakujemo obisk najmanj 30 % zaposlenih iz posameznih delovnih organizacij. Srečanje v Celju bo krepilo vezi med člani naše velike delovne organizacije in bo tudi pomagalo k spoznavanju delovnega kolektiva EMO in lepega dela Slovenije, kjer ISKRA še ni imela svojih praznovanj. Zato pozivamo vsa vodstva delovnih organizacij, samoupravne organe in družbenopolitične organizacije, da zagotovijo ustrezno udeležbo.

Proslava bo 4. julija 1974. Cena „prehrambenega paketa“ bo 50,00 din (hrana, pijača in pribor), politični aktiv ZP ISKRA pa priporoča, da udeleženci prispevajo le 10,00 din — razliko naj krije delovna organizacija. Prosim, da do 15. junija 1974 javite število udeležencev proslave iz vaše delovne organizacije na naslov PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA PROSLAVO 80 LET EMO, Mariborska 86. Vašo prijavo bomo smatrali kot naročilo za število „prehrambenih paketov“, poslali vam bomo vabila s kuponi in fakture.

Poleg članov ZP ISKRA se praznovanja lahko udeležijo tudi njihovi svojci in znanci, saj bo za hrano, pijačo in za drugo preskrbljeno. Prosim, da čimprej sporočite udeležbo pripravljalnemu odboru v EMO, da bodo priprave lahko nemoteno potekale.

Kakovost izdelkov

Obsežno delo urejanja normativov časa, ki ga opravljamo pri nas, že daje praktične izkušnje. Uvajanje WF časovnih normativov vključuje tudi pripravljalne oddelke, prav to pa zadeva tudi kakovost.

Ob tem proučujemo, kako vključiti avtokontrolo v novi sistem in kako bo s celotnim načinom ugotavljanja kakovosti neposredno med delovno operacijo. Načelno razčistujemo, katere faze v delovnih operacijah izvajamo zato, da ugotovimo, če smo delo zadovoljivo opravili. Nič manj pomembno ni stališče, ki ga skušamo zavzeti: namreč — kdaj vključevati tudi nadgradnjo? Ali naj najprej obdelamo čisto proizvajanje ali pa vse skupno?

Eden od vzporednih problemov je

— Kar prepričajte se, da s kakovostjo izdelkov gre na bolje. Krivulja izmeta namreč strmo pada. . .

urejanje prometa z izdelki. Potrebno je zaradi ugotavljanja kakovosti in to pred trakovi ali stroji, na traku samem in ko izdelek prihaja s traku.

Naša delovna mesta, ki jih imenujemo končna kontrola, so v tem okviru kritična. Ko uredimo določen tehnološki proces, zagotovimo to z novim povzanim normativom, istočasno pa se izdelki lahko kopičijo pred končno oziroma prevzemno kontrolo.

Tu se v razmeroma ostri obliki pojavlja že znano vprašanje o občutno različnih OD dveh delavcev — sosedov: eden obrača izdelek po normativu, drugi pa na režijo — oba pa sta na traku. Negativne posledice so preočitne, da bi lahko s tem nadaljevali.

V bodoče velja poskrbeti za analitike WF-MENTO, ki bi zajeli tudi delovna mesta v operativi tehnične kontrole.

Prav nujno je obravnavati tehnološki proces v celoti; za nas je to še toliko pomembnejše, ker imamo eno tehnologijo, pa bi jo bilo zato nespametno ločevati v produkcijsko in kontrolno. Za drugo nimamo nikogar, ki bi jo obdelal za TOZD!

Pristopi, ki jih področje za kako-

vost prakticira v obratu Mehanizmi kljub silno skrčeni zasedbi, prispevajo k reševanju teh problemov v zvezi s kakovostjo. Zanimanje in pomen, ki ga kakovosti v TOZD pridajajo vodstveni delavci in kolektiv v celoti, nam pri delu občutno pomagajo.

Bogdan Žontar, področje kvalitete

PERSPEKTIVNI PROGRAM ELEKTRIČNEGA ROČNEGA ORODJA

(nadaljevanje s 3. strani)

tem pa tudi za dokaj velik izvozni posel. Iskra ima tudi možnost pridobitve nekaterih manjkajočih strojev v svojem asortimanu iz programa nizozemske oziroma ameriške tovarne, s čimer bo Iskrin marketing v Jugoslaviji popolnejši. Po drugi strani ugledni partner odpira vrata Iskrinim izdelkom še v Združene države Amerike in na nekatera evropska tržišča.

Za mnenje o sodelovanju med ZP Iskra in SKIL smo zaprosili vodjo oddelka za električna ročna orodja pri Iskrinem raziskovalnem inštitutu v Ljubljani Mira Medena. Poudaril je, da tu ne gre le za licenčno sodelovanje, pač pa si Iskra od tega sodelovanja obeta več — spodbudo, razvojne injekcije, vpogled v tujo tehnologijo, se pravi v tehnologijo držav, ki so na tem področju pred nami. Zaradi tega ne smemo gledati le na vrednost, oziroma ceno licenčne pogodbe, saj je tukaj še veliko pozitivnih stranskih vplivov. Naj jih nekaj naštejemo: posodobljena tehnologija, novi prijemi pri samem razvoju, novi pristopi pri delu, izmenjava izkušenj pri preizkušanju strojev, gotovo pa je med najpomembnejšimi vplivi ta, da nastaja s kooperacijo in koprodukcijo neko novo obdobje, ko se mora naša industrija prilagoditi novejšemu tempu, tej novi tehnologiji.

Ravno v sodelovanju s SKIL je nastal nek nov moment, saj smo bili doslej navajeni izdelovati le manjše serije določenih izdelkov, z nakupom celotne proge novih strojev pa se je marsikaj spremenilo. S temi najsodobnejšimi stroji bomo lahko prvi izdelali velikanske serije, ki bodo obsegale po več stotisoč kosov. Na to se morajo dobro pripraviti tudi naši strokovnjaki in pogodbo uresničiti. Tako smo dobili poleg spodbude v razvoju še „injekcijo“ v proizvodnji in tehnologiji, skratka na vseh treh področjih.

Raziskovalni oddelek Mira Medena je že izmenjal določene izkušnje pri samem načinu dela, saj je dobil določene materiale o novi tehnologiji.

„Ko smo se seznanili z njihovo proizvodno dokumentacijo, smo ugotovili, da ne gre za neke posebne prednosti v samem načinu konstruiranja, ampak samo, točneje, predvsem v samem tehnološkem postopku, ker so njihovi stroji zasnovani za velikoserijsko proizvodnjo. Naš oddelek je bil tudi zadolžen, da izvede določene korekture z namenom, da bi prilagodili novejšo stroje SKIL tehnologiji.“ je dejal Miro Meden.

Na Bledu je bil minuli teden v hotelu Golf seminar za inženirje in tehnike elektro gospodarstva in prenosnega omrežja. Organizirala sta ga Iskra in zahodnonemški Siemens. 65 udeležencev iz vse Jugoslavije je tri dni sledilo predavanjem naših in Siemensovih strokovnjakov, ki so prikazali najnovejše dosežke s tega tehniškega področja.

Celjani — organizatorji letošnjih jubilejnih X. letnih športnih iger Iskre in proslave dneva Iskre, so nam poslali zemljevid z vrisanimi vsemi pomembnimi točkami dogajanj na obeh prireditvah. Ta zemljevid dopolnjujemo s podatkom, da bo proslava dneva Iskre v mestnem parku v Celju in ne na letališču v Levcu, kot je bilo misljeno prvotno.

Akcije proti inflaciji

Že več let je naše gospodarstvo izpostavljeno pospešeni stopnji rasti inflacije. V zadnjih treh letih je bil porast cen na drobno naslednji: 1971 – 15 %, 1972 – 16 % in 1973 – 19 %. Vidimo torej, kako pospešena je stopnja porasta, saj je v teh odstotkih vedno vključeno še prenos iz prejšnjega leta. Seveda pa na tako naraščanje cen pri nas občutno vplivajo tudi znane motnje na svetovnem blagovnem in finančnem trgu ter še posebej velike podražitve goriv, surovin in živil. Trend pospešenega porasta cen se seveda letos ni ustavil. To pa prizadene vse, najhuje seveda tiste z nizkimi osebnimi dohodki. Ker pa prizadene vse, moramo torej tudi vsi skupaj ustvariti pogoje za zaustavljanje porasta življenjskih stroškov. Aktivni delegatov republiškega sveta ZSS je že obravnaval in sprejel naslednja stališča za protinflacijsko akcijo:

Sprejeli smo resolucijo o družbeno-ekonomskem razvoju za leto 1974 in s tem nalogo za obvladovanje inflacijskih gibanj, za izvedbo organizirane antiinflacijske akcije. V letošnjem družbeno-ekonomskem planu je poudarjena nevarnost še večje nestabilnosti in poslabšanja družbeno-ekonomskega stanja, že se ne obvlada pospešena stopnja inflacije, ker je na tem pogoju grajena celotna družbeno-ekonomska politika. Ob tem morajo biti usklajene v najkrajšem času politika cen in kreditno monetarna politika, davčni sistem in sistem razširjene reprodukcije s tekočim in srednjeročnim planom, kajti le tako bo antiinflacijska akcija uspešna.

Aktivna vključitev sindikatov v antiinflacijsko akcijo zajema:

Zasnovanje akcije na TOZD in to na konkretnih nalogah, da vsak posameznik in skupina ob vsakem trenutku deluje učinkovito in racionalno, da postane združeno delo na vseh družbenih nivojih žarišče antiinflacijske akcije in glavno orodje za odpravo družbeno-ekonomskih deformacij, ki so nastajale in nastajajo še vedno s pojavom visoke in pospešene inflacije. Konkretizirati moramo vesplošno družbeno antiinflacijsko akcijo sindikatov v TOZD, kjer naj se akcija začne. V njih se ne sme končati, ampak se morajo reševati nekateri problemi, ki zahtevajo večji prostor: v OZD, na področju podjetja, panog, regij in republike.

Sindikati ne bodo nosilci nalog, ampak družbeni organizator akcije, ki se mora uspešno voditi. Osnovne organizacije sindikatov morajo zahtevati:

1. Izdelavo antiinflacijskih programov v TOZD, ki morajo vsebovati dejanske najpomembnejše konkretne naloge združenega dela, ki so predmet antiinflacijskega prizadevanja in resolucije o družbeno-ekonomskem razvoju v širšem smislu.

2. Organizacije sindikatov bodo zagotovile, da bodo antiinflacijski programi, programi delavcev, ki morajo biti sprejeti na njihovih zborih tako, da bodo le-ti te programe ne samo poznali, ampak tudi neposredno izvajali svoje akcije in politiko.

3. Sindikalne organizacije bodo tudi zagotovile, da bodo strokovne službe v OZD zadolžene za izdelavo predlogov programov antiinflacijskih akcij.

4. Antiinflacijski programi v TOZD morajo biti konkretni in akcijski oziroma morajo biti rezultat neposredne

realizacije dejanske delovne sredine, vsebovati morajo roke za njihovo realizacijo in odgovorne nosilce nalog. Zato morajo osnovne organizacije sindikatov prispevati k temu, da pride do poostrene odgovornosti s pomočjo delavskega nadzora in združenega dela. Pri tem bodo morale osnovne organizacije sindikatov vztrajati, da delavci res temeljito analizirajo zaključne račune TOZD za leto 1973 in tako preverijo uspešnost ali neuspešnost gospodarjenja ter na ta način opozorijo na žarišča inflacije in nestabilnosti v lastnem delovnem okolju, to je v mikro ekonomski celici.

5. Sindikati moramo terjati tudi redno, dobro, objektivno in vsem razumljivo obveščanje o izvajanju sprejetih programov.

Sindikati v TOZD, OZD, občinah, gospodarskih panogah in regijah bodo morali izdelati svoje programe oziroma antiinflacijsko politiko. Probleme, ki presegajo TOZD, bomo morali reševati v OZD, v panogah, v okviru občin in regij kot tudi na nivoju republike in celotnem področju SFRJ v odvisnosti od problemov.

Nekaj nalog, ki naj se rešujejo v TOZD: Dvig produktivnosti dela in racionalno poslovanje, znižanje poslovnih stroškov in režije, optimalnejše koriščenje kapacitet, racionalna investicijska vlaganja, varčevanje v proizvodnji in potrošnji, obvladovanje inflacijske miselnosti pri posamezniku in skupini, dejanska krepitev odgovornosti na vseh področjih, kakovostno programiranje in planiranje itd.

V OZD se morajo usklajevati razvojni programi TOZD, reševati probleme, ki presegajo okvire posamezne TOZD itd.

Nekatere naloge občinskih sindikalnih svetov:

- reševanje problemov poslovnega povezovanja, združenja in sodelovanja
- medsebojno usklajevanje razvojnih programov OZD
- nemotena preskrba življenjskih dobrin in tudi produkcijskih faktorjev (surovine, polproizvodi, energija) na njihovem področju
- zagotovitev materialne in socialne varnosti delavcev v občini (akcija za preskrbo z življenjskimi potrebščinami in učinkovitost socialnih kolektivov)
- zasledovanje monopolnih pojavov in njihovo odstranjevanje npr.: pretirane cene, bojkoti tržišč, zadrževanje osnovnih življenjskih potrebščin v zalogah s strani trgo-

vine, medtem ko jih na tržišču primanjkuje (višje cene in s tem ekstra profit), prodaja produkcijskih faktorjev v tujino ali na druga območja, kjer dosegajo na teh tržiščih višjo ceno, medtem ko so le-ti nujno potrebni na lastnem območju. V takih primerih pa podjetniška korist škoduje družbeni koristi, ki je v družbi primarna. Onemogočiti je treba monopolne ozke podjetniške pojave, ki omejujejo konkurenco, nemoteno preskrbo tržišč v škodo drugih TOZD in končno v breme zaposlenih.

- Usklajevanje podjetniških interesov in širših družbenih interesov predvsem s programiranjem razvoja in z operativnim delovanjem.

- Uskladiti osebne dohodke in druge prejemke prebivalstva.

- Izsleditev in sankcije za pojave, ki so v nasprotju in škodujejo naši samoupravni socialistični družbeni ureditvi (neupravičeno bogatenje, nedovoljeno dvigovanje cen, odtujevanje sredstev in viška dela in drugo).

- Izsleditev neracionalnega poslovanja družbenopolitičnih skupnosti in družbenih dejavnosti (problem visokih rezijskih stroškov v negospodarstvu, neracionalno negospodarsko investiranje). Samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitične skupnosti se morajo obnašati antiinflacijsko.

- Doseči optimalnost poslovanja.

Približno ista področja delovanja veljajo za regije.

Zelo pomembna so antiinflacijska prizadevanja v gospodarskih panogah, kjer gre predvsem za: usklajevanje razvoja posameznih gospodarskih subjektov, za širše grupacije, za usklajevanje interesov gospodarskih grupacij v širše družbene interese, povezovalne od fizičnih združenj TOZD do skupnega programiranja v gospodarski panogi.

Občinski sindikalni sveti bodo organizatorji antiinflacijske akcije na svojih območjih. S skupnimi sestanki naj bi se prikazali konkretni primeri na vseh področjih in iskale konkretne, dejanske rešitve. Posamezni občinski sindikalni sveti naj bi dajali drugim sugestije za skupno obravnavanje problemov, ki so take narave, da zahtevajo večji prostor (regija, republika).

Vsi republiški odbori vodijo svoje delo na osnovi svojih programov. Na nivoju SRS bi organizirali skupne posvete in koordinirali to akcijo s tistimi, ki so povezani s formiranjem konsistentnega gospodarskega sistema. Torej bomo aktivno zasledovali dograditev in realiziranje politike cen, kreditno monetarne politike, sistema razširjene reprodukcije, davčnega sistema in samoupravnega planiranja. Kajti antiinflacijska akcija bo uspela le takrat, ko bo usklajena ekonomska politika in ekonomski sistem in le-ta privedla do konsistentnega gospodarskega sistema.

Seveda bodo morale k izvajanju akcije pristopiti: gospodarska zbornica in drugi pristojni republiški organi, ki sprejemajo in neposredno sodelujejo pri graditvi konsistentnega družbeno-ekonomskega sistema, osnovnega na samoupravnih socialističnih

S sprejema novih članov ZK v „Avtoelektriki“.

odnosih. Na tem področju mora biti angažirana celotna družba.

Aktivni delegatov ZSS je na svoji seji 27. marca obravnaval in sprejel stališča za protinflacijsko akcijo in to:

- da so občinski sindikalni sveti organizatorji antiinflacijskega delovanja na svojih območjih, republiški odbori sindikatov za svoje panoge, RS ZSS pa neposredno sodeluje v dograditvi gospodarskega sistema in v povezovanju akcij, ki jih bodo vodili strokovni sindikati v občinah,

- da TOZD in OZD, ki še niso izdelale svojih programov antiinflacijske akcije, takoj pričnejo z izdelavo svojih akcijskih programov,

- da občinski sindikalni sveti organizirajo posvetovanja, na katerih se sumira ta problematika in izdela

program antiinflacijske akcije za svoje območje,

- da se takoj prične z izvajanjem antiinflacijske akcije v TOZD, OZD in v občinah,

- da republiški odbori in občinski sindikalni sveti končajo svojo prvo fazo do 15. junija. Takrat morajo biti že izdelani antiinflacijski programi na vseh nivojih in bomo sklicali skupen posvet na republiški ravni. Na tem posvetu bomo sumirali do tedaj dosežene rezultate akcije, pregledali nastale probleme pri njenem izvajanju, izmenjali izkušnje in se dogovorili o nadaljnjem poteku akcij v TOZD, OZD in občinah. Dogovorili se bomo o koordiniranju akcije na celotnem področju SRS ter o njenem spremenjanju.

Novi člani ZK

V času X. kongresa, točneje 29. maja, je bil v Avtoelektriki v Novi Gorici svečan zbor vseh komunistov, na katerem so sprejeli v vrste ZK 33 novih članov. Uvodno besedo je imel sekretar OO ZK v Avtoelektriki Stanko Komel, slavnostni govor novosprejetim članom pa sekretar občinskega komiteja ZK Nova Gorica Tomaž Beltram.

Ob tej priložnosti so bile nagrajene tri delavke, ki so praznovale pomemb-

no obletnico delovanja v ZK – 30 let. Tovarišice Alojzija Grebenjak, Antonija Velikonja in Frančiška Malič so tudi na delovnem mestu vestne, zato jim ob tem iskreno čestitamo.

Izmed 33 novo sprejetih članov je polovica delavcev iz neposredne proizvodnje, polovica pa je mladih delavcev.

Z zbora smo poslali pozdravno brzojavko X. kongresu ZKJ.

- R -

Zleta svoboda 1. 1935 se je udeležila večina delegatov iz EMO.

Pred 80-letnico Iskre – Industrije EMO Celje

Skozi viharje v svobodo

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

TO JE BILO 27. AVGUSTA 1936

Naj pride Franc Leskošek, so zahtevali delavci. No, Leskošek je na njihov klic takoj prišel, toda vstop v tovarno so mu onemogočili žandarji. Zato se je ustavil v gostilni „Amerika“ in tu vodil sestanek z zastopniki delavstva. Tudi Peter Stante je bil tu. Dogovorili so se, da se bo stavka nadaljevala, vodil pa jo bo poseben odbor, ki bo skrbel za disciplino med stavkujočimi in za njihovo prehrano.

Koliko je Franc Leskošek-Luka pomenil za delavstvo, mi je takole povedal tovariš Ogrizek, ko sem ga nekoč vprašal, naj mi kaj več pove o teh dogodkih: „Spominjam se tega dogodka, kako je tovariš Leskošek stal pred tovarno, in videl kako postopajo z delavstvom. Milo se mu je storilo, bil je zelo žalosten in zaskrbljen. Imeli smo ga radi,“ je dalje povedal sedaj že pokojni Ogrizek, ki je bil delavski zaupnik. „Videli smo v njem vse naše bridkosti in trpljenje, saj je živel z nami in živel za nas z vsem srcem.“

Delavci niso zapustili tovarne, še spali so v njej. Zastrazili so vse vhode v obrate, da bi odvrnili stavkokaze, če bi se pojavili. V bližnjem delavskem samskem domu so kuhale delavske žene. Nekaterе celjske trgovine, pekarnice in mesnice so jih podprle z brezplačnimi živili. Toplo hrano so žene nosile stavkujočim v tovarno, toda le prve

dni. Potem so jih pričakali policisti in orožniki, jim jemali polne posode hrane in jo izlivali po tleh.

Nemca Westna je proti domačim delavcem varovalo nad sto policistov, žandarjev ter detektivov. To je tovarnjakarja tako opogumilo, da pri pogajanjih z Leskoškom in delavskimi zaupniki ni hotel pristati na noben predlog. Kričal je, da je tovarna njegova in, da v njej ukazuje on in ne komunisti. To so bile njegove besede, nakar je policija aretirala Leskoška in ga izgnala iz Celja.

Orožniki so začeli delavce loviti, jih pretepati in vlačiti v zapore. Ženske so suvali ob tla, jih vlačili za lase na cesto. Predsednico Društva delavskih žena in deklet so okrvavljeno vrgli na kamion in jo odpeljali v ječo.

Tovarna je bila z lastnim železniškim tirom povezana s celjsko železniško postajo. Stavkovni odbor je sklenil, da noben vagon z materialom ne sme v tovarno in tudi ne iz nje.

„Vagoni se bližajo tovarni,“ je nekega dne najavil stražar. Vsak dovoz pa so morali preprečiti, čeprav so ga spremljali orožniki. Ko se je kompozicija bližala železniškemu vходу v tovarno, so ji zavedne žene delavke hitele naproti. Mahale so brkatemu strojevodji, ki je gledal iz lokomotive. „Ne v tovarno! Ustav! Nazaj!“

Orožniki z bajoneti na puškah so se poglani nad ženske, da bi jih s silo odstranili s proge. Toda ženske so se jim iztrgale,

ena izmed njih pa se je vlegla na železniški tir. Potem so se ji pridružile še druge. Vlak se je sicer še premikal, toda počasneje.

Ženske so rotile strojevodjo, naj ne pelje naprej in jasno povedale, da se ne bodo umaknile, čeprav bi zapeljal po njih. Tedaj so se lokomotive približali orožniki.

„Strojevodja! Ne prizanašaj prokletim babam! Zapelji kar čeznje, saj bodo same krive, če jih povoziš!“ Tako so ukazovali strojevodji orožniki.

Toda tudi strojevodja je bil delavec in človek. Čeprav so žandarji besno kričali nanj, ko se je vlak ustavil le nekaj metrov pred prvo ležečo žensko, ostro zažvižgal in pričel sopihati proti Cinkarni in kolodvoru, strojevodja pa je pomahal v pozdrav na tiru ležečim ženam.

Ko je vlak odšel, je eden izmed orožnikov naperil v ženske puško, drugi zamahnil z roko, tretji pa skomignil z rameni. Nato so odšli.

Franc Leskošek je ponovno skušal priti do stavkujočih delavcev, toda tudi to pot mu ni uspelo. Delavci v tovarni pa so bili že štiri dni brez hrane. Tovarnar je dal sneti vsa vrata in okna z objektov in odklopiti električno razsvetlavo. Poslal je celo gasilce, da bi na delavce brizgali vodo s peskom.

Stiska delavcev se je bližala vrhuncu. Delavci so bili sestradani in onemogli in so se morali 6. septembra 1936 umakniti iz tovarne.

Tudi sedaj niso zmagali. V boju z Westnom, ki ga je ščitila oblast kapitalistične države, so morali podležiti. Toda ta boj je bil zanje ostra preizkušnja. Dodobra so spoznali nepopustljivost svojega nasprotnika – izkoriščevalca in oblast, ki ga je ščitila. Uvideli so pravičnost revolucionarnega stališča Komunistične partije, ki je delavski razred pripravljala na neizprosno borbo. Samo ta bo proletariat privedla h končni zmagi.

Tokrat je sicer zopet zmagal nemški nacist – Westen in se seveda, kot običajno, maščeval nad svojimi delavci. Izmed 2000 delavcev je pogljal z dela 380 stavkujočih. Nekaj izmed teh je obsodilo tudi sodišče. Odpuščenim je dal delovne knjižice z znanomoviti z rdečim pečatom, da bi jih tudi druga podjetja ne sprejela v delovno razmerje, ker so „okuženi s komunizmom“. Njihove družine je dal deložirati iz tovarniških stanovanj tako, da so ostale pod mlitim nebom. Na njihova mesta je sprejel ljudi s podeželja, ki so se mu v tedanji gospodarski krizi ponižno ponudili.

Westen je torej zopet slavil „veliko zmago“ nad svojimi delavci. Njegova brezobzirnost je postajala vedno večja. Stari in mladi Westen sta neomajno verovala v Hitlerjevo zmago in vsemogočnost. Postala sta zvesta in zagrzena nacista. Stari Westen je večkrat potoval v Nemčijo po političnih poslih, kjer ga je sprejel sam propagandni minister Göbbels, ki mu je tudi poklonil za spomin svoji sliki.

Sin Adolfa Westna pa je postal vodja nacističnega Abwehra za Slovenijo. Postal je špijon in izdajalec tistih delavcev, ki so mu s svojimi krvavimi žulji prigarali bajno bogastvo.

Ko je Hitlerjeva soldateska okupirala Štajersko in druge kraje Slovenije in Jugoslavije, je Westnova dinastija triumfirala.

Westen je mislil, da se bo ponovilo isto, kot se je po končani prvi svetovni vojni. Računal je na masne vojne dobičke in na svetovno gospostvo Hitlerjevske Nemčije. Toda tokrat se je v svojih računih zmotil. Njegove račune je prekrizal delavski razred Jugoslavije, ki je pod vodstvom Komunistične partije in tovariša Tita izbojeval svobodo za vse jugoslovanske narode in si ustvaril novo socialistično federativno Jugoslavijo.

Prišlo je 1. 1944, ko je nemškemu rajhu začela biti zadnja ura. Westna sedaj nista več tako neomajno verovala v vsemogočnost fülherja in tudi nista verjela več v napovedano novo tajno orožje. Minili so časi, ko so se po Westnovih vilah zbirali na orgje veliki nacistični funkcionarji. Staremu lisjaku Westnu ni namreč kazalo več vabiti odlične nemške goste, ker to ni imelo nobenega smisla. Če pa se je pri njem kdaj

le še nabrala take vrste družba, se je divje napila, da bi pregnala neprijetne misli na bližajočo se prihodnost, na polom. Westen se svojim delavcem nikoli prej ni dobriklal. Toda 1. 1944 se je pokazal skrbnega do njih in je celo organiziral proslavo 50-letnice obstoja tovarne. Oba Westna, nekoč nacistična zarotnika, sta skušala sedaj dobiti stike z nasprotno stranjo. Ko je mladi Westen vzpostavil stike s partizani, se jim je prilizoval, toda ti so mu naravnost povedali, da bo moral odgovarjati za krivično ravnanje z našimi ljudmi in za svojo izdajalsko dejavnost, ki jo je zagrešil kot nacist.

No, kljub temu je v svoji naivnosti upal, da se bo vse drugače obrnilo in je proti koncu 1. 1944 pošiljal material partizanom. L. 1945 po končani vojni je ljudska oblast mlajšega Westna obsodila na zasluženo kazen, vendar je pobeignil iz zapora in ušel čez mejo. Oba starejša Westna pa sta jo pravočasno pobrisala na varno.

Za delavce tovarne emajlirane posode se je začela nova doba, tista doba, ki jo je s tolikimi žrtvami izbojeval delavski razred Jugoslavije pod vodstvom njegove avantgarde Komunistične partije in tovariša Tita.

Sklepi skupščine ZP

DRUGEGA ZASEDANJA DNE 23. 5. 1974 V KRANJU

Skupščina združenega podjetja sprejema in potrjuje poročilo o poslovanju združenega podjetja ISKRA Kranj v letu 1973.

Skupščina ZP ugotavlja, da je združeno podjetje ISKRA v poslovnem letu 1973 v globalu izpolnilo postavljene naloge in doseglo nadaljnjo pomembno poslovno rast. Uspehi so toliko bolj pomembni, ker so bili doseženi kljub vrsti neugodnih poslovnih pojavov, med njimi zlasti povečanju cen repromateriala in večanju drugih poslovnih stroškov.

Skupščina združenega podjetja sprejema in potrjuje predlog gospodarskega plana združenega podjetja ISKRA Kranj za leto 1974 s tem, da se iz predloga gospodarskega plana se iz predloga gospodarskega plana se izpusti poglavje XIII. PRISPEVKI ZA SKUPNE SKLADE IN SLUŽBE.

V zvezi z gospodarskim planom za leto 1974 skupščina ZP v celoti sprejema sklepe poslovnega odbora ZP z dne 13. 5. 1974 in sklepe odbora za razvojno in programsko politiko z dne 10. 5. 1974.

Okviru teh sklepov skupščina soglasno sprejema sklep o oprostitvi prispevkov za skupne sklade in skupne službe za leto 1974 za novopriporočene TOZD Vega, Trenta in ELA ter TOZD Mali zaganjalniki, ki je šele v ustanavljanju.

Skupščina ZP je sprejela sklep, da se iz gospodarskega plana za leto 1974 izpusti poglavje XIII. PRISPEVKI ZA SKUPNE SKLADE IN SLUŽBE zaradi stališča delegatov vseh TOZDov IEZE, da sprejemajo te stroške le do višine, ki je določena z gospodarskim planom IEZE. V razpravi delegatov skupščine ZP in predsednika poslovnega odbora ZP je bilo ugotovljeno, da je bila višina teh sredstev za ZP ISKRO sprejeta že v letu 1973 s smernicami poslovne politike ZP ISKRA za leto 1974, delitev teh sredstev na posamezne TOZD pa s sprejetimi delilniki – ključni, določenimi v samoupravnem sporazumu o združenju v ZP ISKRO. Prispevki za skupne sklade in skupne službe so računsko tehnična razdelitev že sprejete višine teh sredstev in načina de-

litve po TOZD. Glede na to ugotovitev je bil predlog predsednika PO ZP, da se iz gospodarskega plana za leto 1974 izpusti poglavje PRISPEVKI ZA SKUPNE SKLADE IN SLUŽBE, da pa TOZD IEZE, če se s temi osnovami in ključni ne strinjajo, sprožijo ustrezen postopek. Ta predlog je bil v celoti sprejet tudi s strani delegatov TOZD IEZE.

Skupščina ZP se strinja s predloženim programom protiinflacijskih ukrepov z dne 18. 4. 1974 in apelira na vse TOZD ZP ISKRA, da program obravnavajo in predvidene ukrepe uvedejo v svoje poslovanje.

Skupščina ZP sprejema poročilo v.d. generalnega direktorja tov. Hujsa o situaciji v Tovarni polprevodnikov Trbovlje, se strinja s predlaganimi ukrepi in predlogi PO ZP ter stališči odbora za razvojno in programsko politiko, in sprejema naslednja sklepa:

a) Na podlagi predložene informacije Tovarne polprevodnikov Trbovlje o sanacijskih ukrepih in poslovnih predvidevanjih za leto 1974 se Tovarni polprevodnikov Trbovlje dodeli iz sredstev sklada skupnih rezerv ZP ISKRA Kranj sanacijski kredit v znesku 946.294,34 din za kritje poslovne izgube Tovarne polprevodnikov Trbovlje po zaključnem računu za leto 1973.

Ta kredit se dodeljuje pod pogojem, da Tovarna polprevodnikov Trbovlje v sporazumu in v sodelovanju z združenim podjetjem izdela do 1. avgusta 1974 celotni sanacijski program, ki naj vsebuje tudi kritje celotnega primanjkljaja sredstev, ki so bila izločena v zvezi s skupnim vlaganjem Tovarne polprevodnikov Trbovlje in firmo Knapic na zagonske stroške. Prav tako je pri tem upoštevati poslovno izgubo Tovarne polprevodnikov Trbovlje po zaključnem računu za leto 1973 in realizacijo sklepov, sprejetih na zboru delovnih ljudi Tovarne polprevodnikov Trbovlje z dne 14. 3. 1974. Odplačilni rok sanacijskega kredita znaša 5 let, obrestna mera pa 6%. O odplačilu sanacijskega kredita skleneta ZP ISKRA in Tovarna polprevodnikov Trbovlje posebno pogodbo.

ISKRA – ELEKTROMOTORJI, ŽELEZNIKI

Narod si bo pisal sodbo sam

Delegati združenega dela SO v idrijskem obratu so odgovarjali na naslednji zastavljeni vprašanji:

- 1) Kaj po vašem mnenju predstavlja napredek delegatskega sistema?
- 2) Kakšen vpliv ima vaša tovarna na življenje v idrijski občini?

MARTA BRATUŠ: „Prednost delegatskega sistema je v tem, da je delavec bolje seznanjen in udeležen pri reševanju družbene problematike. Vaša delovna organizacija je mnogo loprinesla k dvigu življenjskega standarda v občini.“

ZORKO TRATNIK: „Napredek, ki dosežen z novo ustavo, je pozitiven zato, ker je neposredni proizvajalec udeležen pri razpolaganju s pridobljenimi rezultati dela. Idrijski obrat skre pa je rešil problem nezaposlenih ena in deklet. Pri javnih zadevah omaga zlasti gmotno – tako pri estah kot pri zdravstvenem domu in tipendiranju sposobne mladine.“

MIRO JURJAVČIČ: „Z novo ustavo je dobil delavec večje samostojne pravice in tako pridejo do zraza želje vseh delavcev. Idrijska občina je s tovarno mnogo pridobila, saj imajo ženske možnost zaslužka. Tudi pri gospodarski rasti občine se olikšen obrat zelo pozna.“

ZLATKA VODOPIJA: „Prepričana sem, da je z delegatskim sistemom dosežena neprimerno širša deležba delavcev pri odločanju o njih vprašanih delovnega človeka. Z Idrijsko Iskra pa se je občutno manjšala nezaposlenost v Idriji, saj so mnoge ženske dobile delo. Dvignil se tudi življenjski standard in narasla o proračunska sredstva. Tovarna odeluje na vseh področjih družbeno-političnega dela v idrijski občini.“

VERA KOSTANJŠEK: „Menim, da je v delegatskem sistemu omogočeno odločanje vseh proizvajalcev in

ostalih občanov pri gospodarskih in družbenopolitičnih zadevah. Idrijska občina je mnogo pridobila z novo tovarno, saj je 300 delovnih mest praktično odpravilo nezaposlenost žensk in dvignilo občinski proračun. Pravtako pa se Iskra udeležuje tudi na družbenopolitičnem, kulturnem in športnem področju, zlasti mladina.“

JANKO KOBAL: „Poudarjam, da je neposredno odločanje delavcev na gospodarskem in političnem torišču izredno pozitivno. Z Iskra je občina pridobila na gospodarskem potencialu.“

ŽIVKA MAKUCA, ki je tudi delegat zbora združenega dela, žal nismo dobili v tovarni. Škoda.

Vsako ima svoj pogled na ustavne spremembe. Vsi pa soglašajo, da je delegatski sistem napreden, demokratičen in pozitiven.

KF

b) Skupščina ZP predlaga organom upravljanja Tovarne polprevodnikov Trbovlje, da za začasnega direktorja Tovarne polprevodnikov imenujejo tov. ing. Živojina Abramoviča, pomočnika direktorja TOZD Telekomunikacije v Iskra Commerce Ljubljana kot v.d. direktorja Tovarne polprevodnikov Trbovlje ter mu zagotovijo ustrezne pogoje dela s posebno pogodbo.

Skupščina ZP daje soglasje k statutu Šolskega centra ISKRA.

Skupščina ZP imenuje v svet Šolskega centra ISKRA tov. Emilijo Biček, ISKRA Elektromehanika Kranj; v svet poklicne šole tov. Mirka Rajška, ISKRA Gospodinjiski aparati Škofja Loka in Jožeta Šenico, ISKRA COMMERCE Ljubljana;

v svet tehniške šole tov. Rada Faganela, ISKRA Instrumenti Otoče in tov. Frenka Kotarja, ISKRA Elektromotorji Železniki.

Skupščina ZP sprejema na znanje informacijo o pripravah za integracijo ZP ISKRA in GORENJE Velenje.

Na predlog predsednika sindikalnega odbora ZP tov. Čebele skupščina ZP sprejema z aklamacijo čestitke k rojstnemu dnevu maršala Tita in pozdravno brzojavko X. kongresu ZKJ.

Koristno posvetovanje

Člani občinske konference SZDL Kranj so imeli v petek, 31. 5. 74., v Predvoru posvetovanje, ki se ga je udeležila tudi Silva Jereb, članica CK ZKJ, na katerem je predsednik izvršnega sveta občine Kranj podal pregled ekonomskih rezultatov kranjskega gospodarstva v prvih štirih mesecih letošnjega leta v primerjavi z lanskimi rezultati in letošnjimi pričakovanji. Pri tem je pripomnil, da dva največja industrijska kolektiva Iskra – Elektromehanika in Tovarna gumijevih izdelkov SAVA v svojih finančnih rezultatih zaostajata za pričakovanimi, da pa vse ostalo kranjsko gospodarstvo te iste plane zadovoljiv dosega oz. prekoračuje. To ni bila graja Iskre in Savi, saj njune ostale planske zadolžitve (fizični obseg proizvodnje, storilnost) potekajo v okviru zastavljenih načrtov, temveč pojasnilo političnim aktivom, da imajo močna ekonomska gibanja v svetu (energetska kriza, inflacija) odraz tudi v določenih težavah naše jugoslovanske ekonomike (močan dvig uvoznega reprodukcijskega materiala, inflacija, zamrzitev cen) in torej neposredno tudi v naših dveh velikih tovarnah, saj jima vse to izdatno znižuje dohodek in je ostanek dohodka zato tudi nižji od planiranega.

V naslednji točki dnevnega reda je članica CK ZKJ Silva Jereb v temperamentnem in razumljivem podajanju osvetlila vlogo SZDL v novem ustavnem sistemu ter delovanje delegatskega sistema z napotki kako uresničevati delegatske odnose, posebno v krajevnih skupnostih. V eni izmed naslednjih številki Iskre bomo objavili njeno razpavo, ker menimo, da je njen prispevek pomemben tako za delavce združene Iskre iz Semiča, Sežane, Celja kot za delavce Otoč, Ljubljane, Nove Gorice ali Kranja. Obravnavala je vlogo delavca – ustvar-

Letna spričevala štipendistov

Štipendisti srednjih in poklicnih šol so dolžni predložiti letno spričevalo v 10 dneh po zaključku šolskega leta za nadaljnje redno prejetje štipendije.

Štipendistom, ki ne bodo predložili spričevala, se štipendija ne bo obračunavala, tisti, ki ga bodo predložili z zamudo, pa bodo prejeli štipendijo šele septembra.

Referat za štipendije

Iskrina likovna razstava

SINDIKALNA ORGANIZACIJA ISKRA – EMO Celje organizira Iskrino razstavo likovnih amaterjev ob dnevu borca in dnevu Iskre in ob 80-letnici tovarne Emo Celje.

Razstave se lahko udeležijo vsi slikarji, kiparji in rezbarji, ki so zaposleni v ZP Iskra. Razstavni predmeti naj bodo opremljeni s podatki (naslov dela, naslov avtorja in tovarne, kjer je avtor zaposlen).

Prireditelj si pridržuje pravico objave za razstavljena dela, če avtor tega izrecno ne prepove. Prireditelj si tudi pridržuje pravico, prenesti razstavo, ali del razstave v še kakšen drug kraj.

Razstavne predmete je treba dostaviti osebno, ali priporočeno in ustrezno zavarovane najkasneje do 15. 6. 1974 na naslov: Iskra – Emo Celje – Mariborska 86, tov. Stanku Barku.

Morebitne podrobnejše informacije dobite pri Stanku Barku, tel. 063-23921, int. 449 in Ivu Razborsku, Ljubljana – Trdinova 3, tel.: 061-314544.

ISKRA – MEHANIZMI, LIPNICA

Odmev na WF sistem

V TOZD Mehanizmi smo povprašali dve spretni delavki, kako jima uspe preseči WF normo kar za 25%.

Branka Rakovec, stara 16 let, je povedala tole:

„V Lipnici delam nekaj manj kot eno leto in se na delo vozim z avto-

mi je pokazal tov. Česen iz Iskrinega raziskovalnega instituta. Delo samo me zanima in veseli ter se nanj popolnoma osredotočim. Sem pa po končani službi zelo utrujena. Preden smo delali po WF sistemu, sem zaslužila 500 N din manj. Sedaj znesem moj OD tudi 2.500 N din. Seveda sem s to izboljšavo zelo zadovoljna.“

Francka Krmelj je stara 48 let in je v Lipnici zaposlena že deset let.

„Vozim se iz Podnarta. Na istem delovnem mestu sem delala že pred uvedbo WF norme. Pri delu si prizadevam biti čim bolj skoncentrirana. Ob koncu sem zelo utrujena. Če sem bolna ali se slabo počutim, WF norme niti ne dosežem. Za tako velik presežek je poleg koncentracije, spretnosti in ugodnih delovnih pogojev važna tudi fizična sposobnost ter dobro zdravje.“

busom. Čas, določen za priučevanje novih prijemov na delovnem mestu, je bil en mesec. Potek in delovne prijeme

Med delovnim časom mislim samo na delo. OD imam sedaj enak kot moja sodelavka. Med priučevanjem na novi način dela nisem imela težav, WF normo sem dosegla že po sedmih dneh.“

I.S.

V.B.R.

Zakaj tako?

Telega pisanja sem se lotil zaradi nekaterih neutemeljenih pripomb na sestavka, ki sem ju napisal za slavnostno številko Iskre, ki je izšla ob 25. maju – Dnevu mladosti. Oba članka govori o dejavnosti mladih – eden o mladinskih delovnih brigadah, drugi pa o seji predsedstva mladih Iskre.

Takoj drugi dan po izidu te številke Iskre je zabil telefon, na drugi strani žice pa zagrmel ženski glas: „To pa je že preveč. Kaj pa ti sploh misliš? Se bomo že pritožili.“

– O čem je prosim beseda?

„Dobro veš. Besede lokalizem, grupaštvo...“

– A tako?! Kdo pa je prosim pri telefonu?

Njenega imena v začetku zaradi „glasnosti“ sploh nisem razumel, čeprav osebo iz Stegen kar dobro poznam.

V 19. številki Iskre, ki je mimogrede povedano, verjetno ena najboljših odkar sem prišel od RTV Ljubljana k ZP Iskra – pa ne zaradi mojega pisanja – sem v članku pod naslovom „Mladinske delovne brigade“ med drugim zapisal: Enkrat za vselej bo treba v naši družbi, s tem pa tudi v Iskre, obračunati z lokalističnimi tendencami, ki jih lahko označimo tudi kot grupaštvo.

Ali se morda nekateri z menoj ne strinjajo?

Za kaj točno gre.

Vodstvo mladine v ZP Iskra je hotelo organizirati svojo Iskrino štafeto mladosti in svojo brigado, ki bi delala na Kozjanskem. Prepričan sem, da bi oboje, tako štafeto kot brigado lahko organizirali, če zasnovi Zvezne štafete in Zvezne brigade ne bi bili takšni kot sta, se pravi ZVEZNI. To so predstavnikom mladinskega vodstva povedali tudi na Republiški konferenci Zveze mladine Slovenije. Glede brigade Kozjansko 74 so jim celo predlagali, da naj Iskra organizira udarniške dneve in tako kot predstavnik Združenega podjetja sodeluje v akciji Kozjansko 74. Kot vse kaže ta pobuda ni naletela na plodna tla. Na lanski akciji so imeli podobne udarniške dneve mladi iz Velenja, takšne akcije pa bi se lahko letos lotila tudi mladina Iskre. Organizirati bi morala le prevoz, delovno orodje in hrano pa bi dobila na delovišču.

Naj nadaljujem s „telefonskim pogovorom“.

„Ti kot novinar bi moral zapisati samo tisto, kar ti povemo in nič drugega.“

– Zanimivo. Aero indigo je najboljši. Kupujte te in te magnetofone. Novinarski poklic je, kot kaže, obsojen na... papagajstvo.

Z govornico sva nato prešla na pogovor o tem, komu se bodo „priz-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Malo z zamudo objavljamo posnetek z udeleženci slavlja, ki je bilo v Avtoelektriki v Novi Gorici. 96 članov kolektiva je v aprilu praznovalo 10-letnico svojega dela v tem velikem kolektivu. To je dolga doba, v kateri človek veliko doprinese skupnosti, s svojim delom, z življenjem za kolektiv. Zato se enkrat iskrene čestitke.

Kamp na Dugem otoku obeta

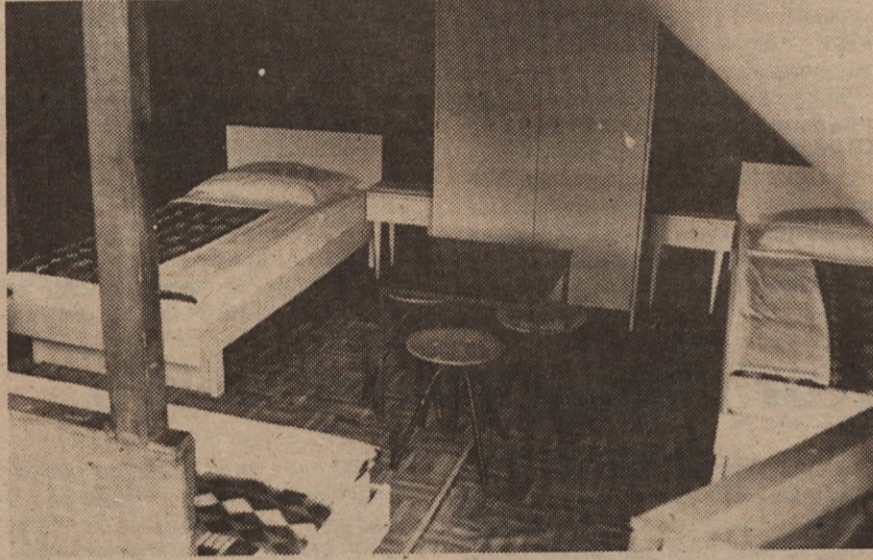
Obisk je to pot veljal našemu kampu „Mir“ na Dugem otoku. Pogledati, kako teko obsežna dela in priprave na bližnji začetek sezone, v kateri kaže, da bo letos na Dugem otoku prav tak naval gostov, kot je to vsa leta doživljal naš počitniški dom v Poreču. Kako tudi ne, saj si je za letovanje ob morju res težko izbrati lepši kraj od našega kampa in, če k temu prištejemo še vse, kar je bilo v njem zadnje leto storjenega za boljše počutje letovalcev, pa tudi obetajoče osebe, katerega je v celoti za letošnjo sezono „posodila“ tovarna avtoelektrike v Novi Gorici, tedaj je takšno zanimanje za Dugi otok opravičeno.

Zadnje dni maja je bilo v kampu vse živo, pravzaprav gradbišče, kjer je kopica požrtvovalnih delavcev hitela z betoniranjem terase ob obali in številnimi drugimi deli, ki so se zaradi kroničnega pomanjkanja cementa zavlekla takorekoč do samega začetka sezone, to je do 5. junija, ko naj bi prispela prva izmena letovalcev. Prav zaradi tega jim kljub vsej vnemi, dolgem uram vsakodnevnega dela in resnični požrtvovalnosti vse najbrž ne bo uspelo dokončati, a vendar se bo tudi tako lahko vsak izmed številnih letovalcev tu dobro počutil.

Kar po imenih bom „ozmerjal“ te vrle može. „Šjor Bepo“ domačin Armanini iz Salija, njegov sin Ivo, pa Milan in Pere, sodelavca Tone iz Semiča in Tonček iz Šentjerneja, le-ti so dobro vigrana ekipa, ki naj bi dokončala, kar sta začeli obe mladinski brigadi in moške iz naših organizacij, ki so svoj delež k izboljšanju našega

pred njim pa so spremenili v obsežno teraso, kjer se bo mogoče sončiti, zvečer zaplesati, ali pa ob prijetnem hladu posedeti v noč ob „kozarčku kramljanja“. Res, odločitev v vlaganje v kamp na Dugem otoku je bila umestna in vsaka izboljšava bo samo obogatila možnosti za prijetno letovanje. Tu za nekatere dobre ideje pohvala tudi Francu s PSI! In če bo tudi v prihodnje kanil kak dinar za nadaljnje izboljšave, bo naš kamp na Dugem otoku res odlično zatočišče sonca in morja željnim članom kolektiva, ki se vedno bolj številno odločajo letovati prav tu.

Storil bi krivico, če se ne bi

Nič slabša od hotelske sobe je notranjost sedanjih sotorov v kampu na Dugem otoku.

Od leve na desno: Ferdinand, Tone iz Semiča, kuharica Silva, Ivo, Anica in njen sinko ALEN (zadolžen za zvonec, s katerim kličejo k hrani), upravnik, njegova soproga Marija, Tonček iz Šentjerneja, Milan in Pere. Na sliki manjka le „Šjor Bepo“, ki jo je brž po delu odkuril domov v Sali.

kampa v letošnjem letu prispevali že prej. Brez pretiravanja lahko povemo, da so v težkih pogojih in ob pomanjkanju zdaj tega, zdaj onega, zares naredili veliko in solidno, kar vse zagotavlja udobno in prijetno letovanje.

Posebna pohvala gre novim šotorom in njihovi notranji opremitvi. Vse poti v kampu so betonirane, obalo

„obregnil“ še ob vse druge, ki so v kampu zato, da bo letovalcem prijetno. Posebno priznanje gre kuharici Silvi, ki dobro poskrbi za lačne želodce, pa Anici, ki ima na skrbi pomoč kuharici in trenutno opravlja še tudi nalogo servirke. Skrbni upravnik in njegova marljiva soproga Marija kažeta dovolj volje in pripravljenosti, da bo tudi njun delež za prijetno bivanje v

Zakaj tako?

(Nadaljevanje s 7. strani)

deti“ pritožili. Dobra duša kot sem, sem jim predlagal več vplivnih oseb. Pa kaže, da iz tega ne bo nič. No, kar korajžno.

Sestavka o mladinskih delovnih brigadah mi ne morejo oprostiti tudi nekateri drugi vodilni mladinci. Nek prijatelj — upam, da bo to tudi ostal — mi je celo obljubil, verjetno se je „hecal“, da me bo na... Drugega znanca sem moral pol ure pozdravljati, da mi je pokazal, naj se grem solit. Morda bi bilo res bolje biti papa-gaj.

Namen tega pisanja nikakor ni opravičevanje. Daleč od tega. Tudi pogrevanje napak ne. Človek piše o določenih stvareh prizadeto, vzljubi določene ljudi, določeno sredino, ko pa hoče tvorno sodelovati, jo dobi po glavi.

Hočem povedati tudi to, da je sedanje vodstvo mladih ZP Iskra izredno delavno, izredno aktivno. Doslej, točneje minula leta, mladina v Iskri ni bila organizirana, nova mladinska organizacija — Koordinacijska konferenca Zveze mladine ZP Iskra pod vodstvom predsednika Miloša Pavlice pa je stopila iz let, mirovanja in lenarjenja. To vodstvo se je lotilo dela prizadevno in zagnano in v tej zagnanosti naredilo nekaj manjših napak. Za te napake samo ni krivo. Kdor dela greši, še preje pa se napake vrinejo tistemu, ki mora orati celino. Sedanje-

ga vodstva doslej tudi ni nihče načrtno usmerjal, mu povedal, kako bi bilo treba delati. V enem prejšnjih člankov sem zapisal besede, ki so bile izrečene na 7. kongresu ZK Slovenije. Naj jih nekoliko skrajšano ponovim: Mladina ne potrebuje skrbništva, pač pa pomoč, ljudi, ki jo bodo usmerjali.

Želje vodstva mladine v ZP Iskra glede organiziranja lastne štafete in brigade, vsaj po mojem mnenju, niso bile napačne, le starejši bi morali mlade opozoriti, kakšna naj bo njihova zasnova, da ne bi prišle v nasprotje z drugimi akcijami.

Toliko o pisanju o mladinskih delovnih brigadah. Kritike je bil deležen tudi članek, ki sem ga napisal o seji predsedstva KK ZM ZP Iskra. Ta seja je bila pred dnevi v Semiču, na njej pa so med drugim govorili o aktivnosti mladih po posameznih Iskrinih delovnih organizacijah. Poudarili so, da mladinski aktivni v Polprevodnikih, Orodjarni, IEZE, IRI in Vegi niso delavni. Jaz sem to zapisal, kmalu po izidu časopisa pa so se oglasili iz Iskrinega raziskovalnega inštituta v Ljubljani in me, ne preveč potihoma, opozorili, da moje pisanje ne ustreza resnici. Mladinkam in mladincem iz IRI se opravičujem, ker sem pač zapisal tisto, kar so govorili na seji v Semiču. O aktivnosti mladih iz Inštituta bom pisal v eni prihodnjih števil Iskre, takrat pa bom govoril „resnico“.

Lado Drobez

Popravek

V naglici, ki navadno spremlja rojstvo vsake številke časopisa, se nam je primerila zadnjič neljuba pomota. K članku: „Prisrčno srečanje s koroškimi Slovenci“ smo namreč po pomoti objavili neustrezno sliko s planinskega izleta na Peco. Danes objavljamo ustrezno sliko in se s tem za nastalo napako opravičujemo.

kampu dobro viden. Ferdinanda, ki prav tako povsod prisrčno in pomoč, pa skozi vso sezono pričakuje dovolj del, saj je zadolžen kot „mož za vse“

Planinci sekcije Elektromehanike na Obirju. Tretji od leve na desno (spodaj) Ljubo Urbajs.

Smuk s Triglava

V soboto, 18. t. m., zgodaj zjutraj nas je iz Ljubljane kombi odpeljal v dolino Vrat. Kranjčani so prišli za nami šele zvečer, ker so imeli delovno soboto. Iz Vrat na Kredarico je vodila naša pot čez Prag. Bili smo prvi v tej sezoni! Imeli smo srečo, ker je Prag sam bil že kopen, le po policah je obležalo še precej snega. Nekaj težav smo imeli le na zgornjem delu poti, toda prvi v naši „koloni“ nam je s cepinom delal stopinje in tako smo se le „pridrenjali“ čez ledenik. Kljub prijetnemu počitku, smo bili v koči na Kredarici že ob 13. uri.

Vrli meteorolog nas je pričakoval z okusnim čajem in kaj kmalu smo pozabili prestane napore med potjo in nekateri so pred večerom že navezali smuči in preizkusili svoje znanje po lepo zasneženih triglavskih poljanah. Toda, zvečer nikogar ni bilo treba poditi v posteljo. Sami smo se spravili kaj radi, saj smo vedeli, da nas tudi naslednji dan čakajo napore. Zaspali smo kar malce v strahu za vreme, ki se je na večer poslabšala in je celo padala sodra.

Toda — zbudili smo se prijetno presenečeni! Tudi to pot nam je vreme bilo naklonjeno, saj nas je pozdravilo čudovito nedeljsko jutro. Takoj po zajtrku nas je zvalilo na dilce. Bila je čudovita smuka in kar prekmalu se je ura pomaknila na 11, ko se je bilo treba pripraviti za spust proti Staničevi koči.

V Kalvariji je prišla prav naša pomoč nesrečnemu Avstrijcu, ki si je zlomil nogo. Kar najhitreje smo ga spravili do koč. Med potjo smo lahko občudovali drznega mladega alpinista iz Mojstrane, kako je smučal po sne-

žišču v vpadnici vrha (Muellerjev kamin) v smeri proti Triglavskemu ledeniku. Že ob gledanju vratolomne vožnje nam je lezel strah v kosti, toda fant je zvozil srečno.

Nabrali smo si uro zamude in se slednjič spustili po ledeniku proti sedlu med Begunjskim vrhom in Urbanovo Špico, kjer smo počakali ostale. Za Cmirom je bil pa sneg tako težak, da je bilo treba precej spretnosti, da smo se pridržali do macesnov. Po zadnjem plazu smo zdrknili do kopnega, speli smuči in se spustili do Aljaževega doma, brez vsakršne nezgode.

Z IZLETA NA PECO

Vreme je bilo bolj čemerno, ko smo pričakovali 25. maj, dan našega pohoda na Peco. Zaradi dvomljivih napovedi se nas je na avtobus zbralo le 22 od prijavljenih 40. Čez Trojane, Velenje, Slovenj Gradec, Mežico in Črno do Mihela nas je gnala pot, nato pa smo v dežju in snegu dobro uro in pol lezli do koč, kjer smo gazili 20 cm novega snega.

Po polumem počitku smo šli naprej proti vrhu. Snega je bilo to še več, saj smo ga gazili do kolen, ponekod pa še celo do pasu. A kljub temu je bila naša morala na višku. Kljub vsemu smo dosegli vrh, a nas je razočaral slab razgled z vrha Pece. Vreme se je jelo popravljati in tudi sonce je posijalo skozi natrgano oblako zaveso. Popoldne pa se je celo povsem zjasnilo in se nam oddolžilo za jutranje neveselosti.

Po vrnitvi v dolino smo se zbrali v gostilni Murko v Slovenj Gradcu, kjer smo zasluženo „udarili“ po slovečem odojku. Prilegel se je, kako tudi ne, saj smo se dovolj nagazili.

AKTIVNI ŠPORTNIKI V TOVARNI APARATI

V nadaljevanju sindikalne nogometne lige Ljubljana je uspešna ekipa tovarne električnih aparatov premagala ekipo Metalke z rezultatom 1:0 in tako svoje vodstvo na lestevici le še utrdila.

Tudi košarkarska ekipa se je pred dnevi spustila v boj v okviru Trim lige. Doslej je imela dve srečanj in sicer z ekipo Metalke, kjer je s košem razlike izgubila z rezultatom 39:40 in z ekipo tovarne ROG, katero je premagala z rezultatom 32:24 košev. Torej obetaven začetek tudi košarkarjev, ki bodo odslej tekmovali vsak petek na igrišču v Zeleni jami. A. Kastelic

ZAHVALA

Vsem sodelavcem kontinuirane kontrole in finančnemu oddelku se iskreno zahvaljujem za prelepa darila, ki so mi jih poklonili ob odhodu v pokoj. Prav prisrčno se zahvaljujem tudi odboru ZB Elektromehanike Iskra — Kranj, za prijeten odhiti in darilo. Celotnemu kolektivu pa želim še veliko nadaljnjih poslovnih uspehov. Jože Berčič

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža JANKA TAVČARJA se iskreno zahvaljujem kolektivu Iskre v Železnikih, posebno pa sindikalni organizaciji in sodelavkam pri gospodinjstvih aparatih za izraze sožalja in venec. Žena Kristina, sinova Izidor in Lado

POZDRAV OD VOJAKOV

Po dolgem času se vam spet oglašam in želim, da mi časopis Iskra, ki ga vneto prebiram, pošiljate na novi naslov. Iskreno pozdravljam moje sodelavce v Elektromehaniki in jim želim mnogo uspehov, hkrati se uredništvu zahvaljujem za redno pošiljanje časopisa.

Iskren pozdrav od vojakov!

Miro Erzlin
V. P. 2116/11 75002 Tuzla

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Igor Slavec, odgovorni urednik: Janez Silc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 2333 — Tisk: Združeno podjetje LJUDSKA PRAVICA — LJUBLJANSKI DNEVNIK, Ljubljana

V ELEKTROMOTORJIH DOBRO STRELJAJO

V nedeljo, 19. maja, je bilo mladinsko strelsko prvenstvo Škofjeloške občine zračno puško. Strelšče so pripravili mladinci iz Elektromotorjev kar v domači tovarni. Vsi udeleženci so pohvalili odlično organizacijo.

Nastopilo je 12 ekip. Za Iskro v Železnikih je nastopala ena ekipa v postavi Šmid Marjan, Tolar Miran in Kemperle Ivan in se dobro plasirala proti pričakanju na 4. mesto. Prav tako je solidno streljal Iskraš Kemperle Ivan, saj je z 219 krogi zasedel med posamezniki 3. mesto. KF

IZLET NA BAVŠKI GRINTAVEC

Planinsko društvo Iskra prireja izlet na Bavški Grintavec, v soboto, 15. junija 1974. Odhod iz Ljubljane bo ob 5. uri zjutraj s Trga revolucije (izpred Univerze) in iz Kranja ob 5,30 uri, izpred Creine. Udeleženci se bodo peljali do zadnje Trente, odkoder je 6 — 7 ur zmerne hoje do vrha. Prijave sprejema: Planinsko društvo Iskra, Trg Prekomorskih brigad 1, tel.: 57—969, do vključno 13. junija 1974.

Cena izleta je za člane din 20,00, 40,00 za nečlane, za otroke do 18 let pa 10,00 din. Vodja izleta: Mandeljc iz IRI. Izlet bo v vsakem vremenu, ker si bodo udeleženci v primeru slabega vremena lahko ogledali v dolini Trente muzej, arboretum in izvir Soče. Povratek v večernih urah.

IZLET NA SNEŽNIK IN DO MORJA NA KOPANJE

Planinska sekcija ISKRA Elektromehanika organizira in vabi na izlet, ki bo v soboto, dne 22. junija 1974. Odhod avtobusa bo iz Kranja izpred kina Center zjutraj ob 4. uri, s postankom v Ljubljani na postajališču pred tobačno tovarno (nasproti Kina Vič) ob 4,30 uri. Nato bo avtobus odpeljal dalje do Ilirske Bistrice. Od tod bo vzpon na vrh Sneznika (1796 m) in povratek nazaj do avtobusa. Pot in hoja nista zahtevna, skupaj po približno tri ure hoda. Ker je zatek predvidena pot dalje do morja (Ankaran ali Opatijo), je treba vzeti s seboj tudi kopalno obleko in pribor. Povratek v Kranj bo zvečer. Prijave sprejemajo (Štefka Mrak, tel. 2953 za Kranj, Vinko Golmajer za Lipnico, Dušan Pirec tel. 2874 za ATC Labore. Tomaž Jamnik 3370 za Stikala in Zvone Snoj za Vego do 18. junija, odnosno do zasedbe avtobusa. Prispevek k stroškom je za člane PS Iskra Elektromehanika in člane PD ZP Iskra, zaposlene v Elektromehaniki, 20,00 N din, za ostale pa ekonomska cena 80,00 N din in ga je treba vplačati ob prijavi.